

N:o 67.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 13 maj 1899.

— — — — Andra Kammaren — 13 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens åttonde hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden n:is 9 och 75 samt memorial n:o 69.)

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens *åttonde* hufvudtitel, innefattande anslagen till ecklesiastikdepartementet, får Riksdagen för Eders Kongl. Maj:t anmäla följande beslut.

Ordinarie anslag.

Kleresistaten.

1:o) I den till Riksdagen den 16 januari 1899 aflåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kongl. Maj:t i punkten 1 under åttonde hufvudtiteln föreslagit, att Riksdagen måtte bevilja dels,

såsom årlig ersättning för prostetunna, tillkommande kontraktsposten i det blifvande Ångermanlands sydvestra kontrakt för Graninge församling, 12 kronor 60 öre, dels ock, såsom årlig ersättning till kontraktsposten i det blifvande Medelpads östra kontrakt för prostetunnor från Sundsvalls och Holms församlingar, 25 kronor 20 öre, eller tillhopa, i jennadt krontal, 38 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, beviljat dels, såsom årlig ersättning för prostetunna, tillkommande kontraktsposten i det blifvande Ångermanlands sydvestra kontrakt för Graninge församling, 12 kronor 60 öre, dels ock, såsom årlig ersättning till kontraktsposten i det blifvande Medelpads östra kontrakt för prostetunnor från Sundsvalls och Holms församlingar, 25 kronor 20 öre, eller tillhopa, i jennadt krontal, 38 kronor.

2:o) Under åberopande af hvad i punkten 2 af det vid statsverkspropositionen fogade statsrådsprotokoll öfver ecklesiastikärenden den 13 januari innevarande år blifvit anfördt har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att den under anslaget till kleresistaten i riksstaten upptagna »anvisning i kontant» måtte ökas med

dels ersättning för prostetunnor	kronor 8,592: 44
dels ersättning till fattiga prestenkor i Halland ..	» 774: 63
och dels ersättning till fattiga prestenkor från kyrkor i Bohuslän och en del af Elfsborgs län utgående anslag.....	» 217: 50

eller med tillhopa kronor 9,584: 57,

samt att från anslaget måtte afgå hvad af 1856—1858 års Riksdag beviljats till ersättning för indragen kyrkotionde	» 204: 75
--	-----------

hvidan ökningen alltså skulle utgöra kronor 9,379: 82

eller, under iakttagande att 3 kronor 26 öre å anslaget äro odisponerade, i jennadt tal 9,377 kronor,

äfvensom att i riksstaten för år 1900 måtte upptagas under anslaget till kleresistaten och under rubrik »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: friheter» endast 2,500 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot hvad af Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagits, har bifallit Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning.

På grund af de beslut, Riksdagen under punkterna 1:o) och 2:o) anmält, har den under *kleresistaten* uppförda anvisning i kontant, nu 20,674 kronor, ökats med 9,415 kronor eller till 30,089 kronor, och *summan* af de under samma anslagstitel uppförda belopp, nu 373,761 kronor, kommit att utgöra 369,676 kronor.

Domkapitlens expeditioner.

3:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att för godtgörande af vissa i statsrådsprotokollet angifna ersättningsbelopp den under anslaget till domkapitlens expeditioner förefintliga anvisning i kontant, nu 27,659 kronor, måtte ökas med 515 kronor eller till 28,174 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

På grund häraf har *summan* af de under anslaget till domkapitlens expeditioner uppförda belopp, nu 33,500 kronor, ökats till 34,015 kronor.

Universiteten.

4:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte *ej mindre* bevilja dels till aflöning åt en vice bibliotekarie vid universitetsbiblioteket i Upsala ett årligt anslag af 4,000 kronor, deraf 2,500 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, dels till aflöning åt en ny ordinarie amanuens vid nämnda bibliotek ett årligt anslag af 2,500 kronor, deraf 2,000 kronor lön och 500 kronor tjänstgöringspenningar, dels slutligen till aflöning åt ytterligare en vaktmästare vid biblioteket ett anslag af 600 kronor årligen, *än äfven* medgifva, att lönen åt vice bibliotekarierna vid universitetsbiblioteket i Upsala måtte kunna höjas efter fem års tjänstgöring med 500 kronor och efter 10 års tjänstgöring med ytterligare 500 kronor, att innehafvaren af den nya vaktmästaresysslan finge åtnjuta två ålderstillägg, hvardera å 100 kronor, efter 5 och 10 års väl vitsordad tjänstgöring, att den nuvarande vice bibliotekarien finge i fråga om åtnjutande af ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han efter sin utnämning till vice bibliotekarie tjänstgjort vid biblioteket, samt att berörda ålderstillägg åt vice bibliotekarierna och vaktmästaren finge utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg.

Riksdagen har på de i statsrådsprotokollet anförda skäl funnit sig böra medgifva inrättandet vid Upsala universitetsbibliotek af en ny vice bibliotekarietjänst och har *ej* haft något att erinra mot att denne tjänstemans

begynnelse aflöning bestämmes till samma belopp, 4,000 kronor, hvarmed den nuvarande vice bibliotekarien är aflönad. Hvad åter angår förslaget om beviljande åt såväl den nye som den hittillsvarande vice bibliotekarien af två ålderstillägg, har Riksdagen icke ansett sig böra i vidare mån lemna bifall till detsamma, än att Riksdagen medgifvit, att lönen åt vice bibliotekarierna må kunna efter fem års tjenstgöring höjas med 500 kronor samt att den nuvarande vice bibliotekarien må berättigas att i fråga om åtnjutande af ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, han efter sin utnämning till vice bibliotekarie tjenstgjort vid biblioteket.

Emot förslaget om inrättande vid biblioteket af en ny vaktmästarebefattning har Riksdagen icke haft något att erinra.

Riksdagen får anmäla,

att Riksdagen till aflöning å en vice bibliotekarie vid universitetsbiblioteket i Upsala beviljat ett årligt anslag af 4,000 kronor, deraf 2,500 kronor lön och 1,500 kronor tjenstgöringspenningar;

att Riksdagen medgifvit, att lönen åt vice bibliotekarierna vid universitetsbiblioteket i Upsala må kunna efter fem års tjenstgöring höjas med 500 kronor, äfvensom att den nuvarande vice bibliotekarien må i fråga om åtnjutande af ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid han efter sin utnämning till vice bibliotekarie tjenstgjort vid biblioteket;

att Eders Kongl. Maj:ts framställning om beviljande till aflöning åt en ny ordinarie amanuens vid universitetsbiblioteket i Upsala af ett årligt anslag af 2,500 kronor, deraf 2,000 kronor lön och 500 kronor tjenstgöringspenningar, vunnit Riksdagens bifall;

att Riksdagen till aflöning åt ytterligare en vaktmästare vid biblioteket beviljat ett anslag af 600 kronor årligen, äfvensom medgifvit, att innehafvaren af den nya vaktmästaresysslan må åtnjuta två ålderstillägg, hvartdera å 100 kronor, efter 5 och 10 års väl vitsordad tjenstgöring; samt

att Riksdagen medgifvit, att berörda ålderstillägg åt vice bibliotekarierna och vaktmästaren må utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg.

5:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att till förhöjning af den till konservatorn vid botaniska museet vid universitetet i Upsala utgående aflöning från dess nuvarande belopp 750 kronor till 1,800 kronor måtte beviljas ett årligt anslag af 1,050 kronor.

Riksdagen, som finner skäligt, att konservatorns vid Upsala universitets botaniska museum aflöning höjes, anser emellertid, att, derest aflöningen bestämmes till 1,500 kronor, den ifrågavarande tjenstemannen kan anses vara på ett nöjaktigt sätt godtgjord för det honom åliggande arbete.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har alltså på det sätt af Riksdagen bifallits, att till förhöjning af den till konservatorn vid botaniska museet vid universitetet i Upsala utgående aflöning från dess nuvarande belopp 750 kronor till 1,500 kronor beviljats ett årligt anslag af 750 kronor.

6:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att till förbättrande af arfvodena åt vikarierande akademiska lärare, utöfver de nu i utgiftsstaterna för universiteten i Upsala och Lund den 13 november 1885 upptagna, för ändamålet tillgängliga anslag å 1,500 kronor för universitetet i Upsala och 1,000 kronor för universitetet i Lund, måtte beviljas särskilda årliga anslag af 3,500 kronor för universitetet i Upsala och 4,000 kronor för universitetet i Lund, dessa båda anslag att användas enligt de bestämmelser, som af Eders Kongl. Maj:t komme att meddelas.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran emot hvad af Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagits, får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

7:o) Vidare har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen, att för inrättande af en ny ordinarie professur inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund måtte beviljas ett årligt anslag af 6,000 kronor, deraf 4,500 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar.

I anslutning till hvad af Eders Kongl. Maj:t föreslagits, har Riksdagen för inrättande af en ny ordinarie professur inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund beviljat ett årligt anslag af 6,000 kronor, deraf 4,500 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar.

8:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte, dels till förhöjande af vice bibliotekariens vid universitetsbiblioteket i Lund aflöning från 3,500 kronor till 4,000 kronor, deraf 2,500 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, bevilja ett årligt anslag af 500 kronor, dels ock medgifva, att lönen för bemälda vice bibliotekarie måtte kunna höjas efter 5 års tjänstgöring, infallande före eller efter dessa bestämmelsers trädande i tillämpning, med 500 kronor och efter 10 års sådan tjänstgöring med ytterligare 500 kronor, samt att ifrågakomna två ålderstillägg måtte utgå af det under åttonde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag: ålderstillägg.

På grund af hvad i statsrådsprotokollet blifvit anfördt och under hänvisning till hvad Riksdagen under punkt 4:o) här ofvan yttrat i fråga om vice bibliotekariernas vid Upsala universitetsbibliotek löneförmåner får Riksdagen anmäla,

att Riksdagen, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, till förhöjande af vice bibliotekariens vid universitetsbiblioteket i Lund aflönning från 3,500 kronor till 4,000 kronor, deraf 2,500 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, beviljat ett årligt anslag af 500 kronor, samt medgifvit, att lönen för bemälda vice bibliotekarie må kunna efter 5 års tjänstgöring, inberäknad äfven den tjänstgöringstid, som infallit före dessa bestämmelsers trädande i tillämpning, höjas med 500 kronor, samt att ifrågakomna ålderstillägg må utgå af det under åttonde hufvudtiteln uppförda förslagsanslag: ålderstillägg.

9:o) På grund af bestämmelserna i kongl. förordningen om afskrifning af den från viss jord inom Skåne m. fl. provinser utgående kyrkotionde har af skäl, som blifvit i statsrådsprotokollet anförda, framställning till Riksdagen gjorts derom, att anvisningen i kontant till universiteten måtte förhöjas med ersättningsbelopp till Lunds universitet för vaxljusmedlen, 819 kronor 80 öre, och till samma universitet för afskrifven kyrkotionde, 31,773 kronor 2 öre, eller med tillhoppa i jernadt tal 32,593 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att häremot invända, får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

På grund af Riksdagens under punkterna 4:o)—9:o) anmälda beslut har anslaget i kontant till universiteten, nu 757,781 kronor, ökats med tillhoppa 54,443 kronor eller till 812,224 kronor.

10:o) Då af bestämmelserna i nyssnämnda kongl. förordning om afskrifning af den från viss jord inom Skåne m. fl. provinser utgående kyrkotionde följer, att kyrkotionden icke skall i riksstaten för år 1900 upptagas, har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att utesluta det i 1899 års riksstat under anslaget till universiteten och rubriken »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag: friheter och kyrkotionde» upptagna belopp 35,820 kronor.

Hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande hänsende föreslagit har af Riksdagen bifallits.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

11:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att till förbättrande af arfvodena åt vikarierande lärare vid karolinska mediko-kirurgiska institutet måtte beviljas ett årligt anslag af 2,000 kronor, att användas enligt de bestämmelser, som af Eders Kongl. Maj:t meddelas.

Riksdagen, som, på sätt ofvan under punkten 6:o) anmälts, bifallit Eders Kongl. Maj:ts framställning om beviljande af anslag till förbättrande af arfvodena åt vikarierande lärare vid universiteten i Upsala och Lund, har ej heller haft något att erinra emot hvad i nu förevarande ärende i enahanda syfte föreslagits beträffande vikarierande lärare vid karolinska institutet; och får alltså Riksdagen anmäla, att Riksdagen till förbättrande af arfvodena åt vikarierande lärare vid karolinska mediko-kirurgiska institutet beviljat ett årligt anslag af 2,000 kronor, att användas enligt de bestämmelser, som af Eders Kongl. Maj:t meddelas.

12:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte förhöja anslaget till bibliotekets vid karolinska mediko-kirurgiska institutet underhåll och förökande, nu 4,000 kronor, med 4,000 kronor eller till 8,000 kronor, samt medgifva, att ett belopp af 500 kronor deraf måtte kunna användas till arbetsbiträde vid biblioteket.

Riksdagen har funnit det vara i statsrådsprotokollet visadt, att karolinska institutets bibliotek är i behof af ökad anslag särskildt för inköp af medicinska tidskrifter och för anställande vid biblioteket af arbetsbiträde; men då Riksdagen anser, att derest tillräckligt anslag för tidskrifters förvärfvande beredes biblioteket och sålunda de medel, hvilka beräknats till nyutkommande litteratur, viktigare äldre litteratur och komplettering af defekter samt inbindning, hädanefter blifva utan afkortning tillgängliga för sina egentliga ändamål, dessa sistnämnda utgiftsposter skulle kunna så begränsas, att en förhöjning i anslaget med 3,000 kronor, deraf 500 kronor till arbetsbiträde, skulle kunna vara tillräcklig, har Riksdagen, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, förhöjt anslaget till bibliotekets vid karolinska mediko-kirurgiska institutet underhåll och förökande, nu 4,000 kronor, med 3,000 kronor, eller till 7,000 kronor, samt medgifvit, att ett belopp af 500 kronor deraf må kunna användas till arbetsbiträde vid biblioteket.

13:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att till aflöning åt en vaktmästare vid karolinska mediko-kirurgiska institutets bakteriologiska laboratorium måtte beviljas ett årligt anslag af 1,050 kronor.

På de skäl, som, enligt hvad statsrådsprotokollet utvisar, af karolinska institutets lärarekollegium blifvit anförda, har Riksdagen till aflöning åt en vaktmästare vid karolinska institutets bakteriologiska laboratorium beviljat det begärda anslaget å 1,050 kronor, hvarvid likväl Riksdagen ansett det böra föreskrifvas, att det belopp af 300 kronor, som, enligt hvad i statsrådsprotokollet angifvits, beräknats utgöra ersättning åt vakt-

mästaren för bostad och vedbrand, bör utgå endast så länge bostad icke lämpligen kan vaktmästaren inom någon af institutets byggnader beredas.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt af Riksdagen bifallits, att Riksdagen till aflöning åt en vaktmästare vid karolinska mediko-kirurgiska institutets bakteriologiska laboratorium beviljat ett årligt anslag af 1,050 kronor, deraf 300 kronor, utgörande ersättning för bostad och vedbrand, böra utgå endast så länge bostad icke lämpligen kan vaktmästaren beredas inom någon af institutets byggnader.

På grund af hvad Riksdagen under punkterna 11:o)—13:o) anmält, har anslaget till karolinska mediko-kirurgiska institutet, nu 191,900 kronor, ökats med 6,050 kronor eller till 197,950 kronor.

Allmänna läroverken.

14:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte å ordinarie stat för allmänna läroverken bevilja dels till höjning af anslaget till ålderstillägg 60,000 kronor, dels till ökning af anslaget till arfvoden åt extra lärare och vikarier samt oförutsedda behof 65,000 kronor.

Emot hvad sålunda föreslagits har Riksdagen icke något att erinra; och har Riksdagen alltså, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts framställning, å ordinarie stat för allmänna läroverken beviljat till höjning af anslaget till ålderstillägg 60,000 kronor samt till ökning af anslaget till arfvoden åt extra lärare och vikarier samt oförutsedda behof 65,000 kronor.

15:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att i stället för det nu från Meurlingska skolfonden utgående bidrag till aflönande af tre adjunkter vid allmänna läroverket i Linköping måtte beviljas ett årligt anslag af 360 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot denna Eders Kongl. Maj:ts framställning, har, såsom ersättning för det nu från Meurlingska skolfonden utgående bidrag till aflönande af tre adjunkter vid allmänna läroverket i Linköping beviljat ett årligt anslag af 360 kronor.

16:o) Sedan, enligt hvad af statsrådsprotokollet inhemtas, departementschefen under hänvisning till hvad han förut yttrat angående de förändringar i riksstaten, som, enligt hans åsigt, följde af kongl. förordningen om afskrifning af den från viss jord inom Skåne m. fl. provinser utgående kyrkotionde, hemställt, att Eders Kongl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen, att

det i 1899 års riksstat under rubriken allmänna läroverken uppförda reservationsanslag måtte ökas med belopp, motsvarande ersättning för studieskatten i Halland 66 kronor 92 öre och för bidraget till Karlshamns skolstat 53 kronor 54 öre, eller med sammanlagdt i jernadt tal 121 kronor, så har Eders Kongl. Maj:t till Riksdagen inkommit med proposition af angifna innehåll.

Riksdagen, som icke haft något att emot denna framställning erinra, får alltså anmäla, att det i 1899 års riksstat under rubriken *allmänna läroverken* uppförda reservationsanslag ökats med belopp, motsvarande ersättning för studieskatten i Halland 66 kronor 92 öre och för bidraget till Karlshamns skolstat 53 kronor 54 öre, eller med sammanlagdt i jernadt tal 121 kronor.

På grund af Riksdagens under punkterna 14:o)—16:o) anmälda beslut har reservationsanslaget till allmänna läroverken, nu 2,923,880 kronor, ökats med tillhopa 125,481 kronor eller till 3,049,361 kronor.

Pedagogier och folkskolor.

17:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att ur 1900 års riksstat måtte uteslutas det under anslaget till pedagogier och folkskolor under rubriken »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: friheter och kyrkotionde» i riksstaten för år 1899 uppförda belopp, 1,010 kronor.

På sätt statsrådsprotokollet utvisar, har departementschefen vid ärendets föredragning hänvisat till hvad han förut yttrat beträffande ändringar i riksstaten, betingade af stadgandena i oftanämnda kongl. förordning om afskrifning af kyrkotionde.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot hvad af Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagits, får alltså anmäla, att Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning af Riksdagen bifallits.

På grund häraf kommer *summan* af de under nyssberörda anslag uppförda belopp, nu 26,176 kronor, att utgöra 25,166 kronor.

Folkundervisningen.

18:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att för beredande af medel för tillgodoseende af vissa lärares och lärarinnors rätt till ålderstillägg det

under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande måtte från och med år 1900 ökas med 900 kronor.

Ifrågavarande anslagsbehof härleder sig, enligt hvad departementschefen till statsrådsprotokollet yttrat, deraf, att genom Eders Kongl. Maj:ts och Riksdagens beslut de vid folkskolelärare- och folkskolelärarinneseminarieerna anställda lärare och lärarinnor i musik och sång äfvensom de lärare och lärarinnor, som jemlikt § 13 mom. 3 i gällande seminariestadga äro eller varda förordnade vid seminariernas öfningskolor, tillförsäkrats rätt att erhålla, de förre två ålderstillägg å tvåhundra kronor hvarterda efter respektive fem och tio års tjenstgöring och de senare ett ålderstillägg å trehundra kronor efter tio års väl vitsordad tjenstgöring, räknadt från och med början af kalenderåret närmast efter det, då förordnande å här afsedd tjenst första gången erhållits. Af en inom ecklesiastikdepartementet gjord beräkning å de belopp, som för tillämpning af ofvannämnda beslut borde under år 1900 utgå, framginge, att för beredande af medel till omförmälda ålderstillägg under år 1900 erfordrades ett belopp af 900 kronor.

Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har Riksdagen för beredande af medel för tillgodoseende af ofvan omförmälda lärares och lärarinnors rätt till ålderstillägg ökat det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande från och med år 1900 med 900 kronor.

19:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att, för beredande af ytterligare medel till materiel, ved och ljus m. m. vid vissa folkskolelärareseminarier, anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande måtte från och med år 1900 ökas med 3,300 kronor.

Emot hvad Eders Kongl. Maj:t i förevarande punkt af statsverkspropositionen föreslagit har Riksdagen icke haft annat att erinra, än att, då några medel för hyra af gymnastiklokal för seminariet i Upsala icke synas för närvarande vara behöfliga, det härför afsedda beloppet af 300 kronor enligt Riksdagens åsigt icke ansetts böra beviljas. Förhöjningen i det ifrågavarande anslaget har Riksdagen sålunda ansett kunna begränsas till 3,000 kronor.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, för beredande af ytterligare medel till materiel, ved, ljus m. m. vid vissa folkskolelärareseminarier, från och med år 1900 ökat anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande med 3,000 kronor.

På grund af hvad Riksdagen under punkterna 18:o) och 19:o) anmält, har anslaget till seminarier för folkskolelärares bildande, nu 330,125 kronor, ökats med tillhoppa 3,900 kronor, eller till 334,025 kronor.

20:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, om och på hvilka vilkor statsbidrag skulle kunna lemnas till aflönande af vikarier för sådana lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor, som af sjukdom urstånd-sättas att sin tjenst fullgöra, samt att Eders Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kunde föranleda.

Till stöd för framställningen har i motionen hufvudsakligen anförts följande.

Småskolans lärarepersonal intoge ännu i flera afseenden en undantagsställning gent emot öfriga lärare och lärarinnor. Vål hade i följd af beslut af 1897 års Riksdag lönen i någon mån blifvit höjd, så att hvarje vederbörligen examinerad lärare eller lärarinna tillförsäkrats en minimilön af 300 kronor jemte ett ålderstillägg på 50 kronor efter tio tjenstår. Men det återstode dock åtskilliga önskemål. Ett af de mest trängande och i ögonen fallande vore beredandet af rättighet för nämnda lärarepersonal att vid sjukdomsfall få behålla en del af lönen.

Med hänsyn till småskolans växande betydelse såsom den grundläggande bildningsanstalten för nationens barn ansåge motionärerna tidpunkten nu vara inne att lösa denna fråga.

Statens tjenstemän afstode i allmänhet vid sjukdomsfall blott en del af lönen, och särskildt hade numera nästan alla lärarekategorier, utom de vid småskolan tjenstgörande, tillförsäkrats en dylik förmån.

Enligt gällande läroverksstadga af den 1 november 1878 finge ordinarie lärare, som i följd af sjukdom åtnjöte tjenstledighet, under tiden uppbära tre fjerdedelar af den till befattningen hörande lönen, men skulle afstå den återstående fjerdedelen till vikaries aflöning. Liknande bestämmelser gälde för ordinarie seminarielärare m. fl.

Under det senaste årtiondet hade Riksdagen utsträckt förmånen att vid sjukdomsfall få behålla en del af lönen till flera andra kategorier af lärare — så väl ordinarie som extra. År 1894 hade dylik förmån medgifvits för extra ordinarie lärare vid läroverken samt ordinarie lärare vid folkskolorna, år 1895 för teckningslärarne vid de allmänna läroverken (förhöjning i förutvarande förmån) och år 1897 för öfningslärare vid folkskolelärareseminarium samt lärare vid med dylikt seminarium förenad öfningskola.

Men de lägst aflönade lärarne och lärarinnorna, d. v. s. de vid småskolor och mindre folkskolor anställda, äfvensom de med dem i löneförhållning

likställda biträdande lärarne och lärarinnorna vid folkskolorna, måste vid sjukdomsfall själfva aflöna sin vikarie, derest ej — såsom stundom hände — vederbörande skoldistrikt trädde emellan. Då lönen blott utgjorde 300 kronor, vore ej gerna möjligt erhålla vikarie för lägre belopp, hvadan i regeln vid sjukdomsfall småskolelärarinnan stode utan existensmedel och sålunda befunne sig i en dubbelt sorglig belägenhet. Här kunde med fulla skäl tillämpas de ord, som chefen för ecklesiastikdepartementet år 1897 yttrat i fråga om seminaricöfningslärarne:

»Det synes dock mycket hårdt och obilligt, att en vid statens läroverk anställd lärare, om han blir af sjukdom någon tid urståndsatt att sköta sin tjänst, skall anses vara skyldig att sjelf helt och hållet aflöna vikarien, äfven om hela den med tjänsten förenade aflöningen skulle der-till åtgå. Billigheten synes mig fordra, att den sjuke läraren af statsmedel får någon hjälp till vikariens aflöning.»

Det rättvisa och billiga uti att härvidlag träda emellan med statsmedel hade för öfrigt Riksdagen redan erkänt. I den riksdagsskrifvelse, som låge till grund för beslutet angående statsbidrag åt vikarie för sjuk folkskolelärare, hette det nemligen:

»Riksdagen finner det vara med billighet öfverensstämmande, att staten, då den lemnar bidrag till folkskolelärarepersonalens aflöning, jemväl i någon mån träder hjelpande emellan i de fall, då lärare eller lärarinna genom sjukdom urståndsättes att sjelf uppehålla sin tjänst.»

Mot förslaget att göra småskolelärarinnorna i föreliggande afseende likställda med öfriga lärarekategorier skulle helt visst invändas, att nämnda lärarinnor icke innehafva ordinarie anställning, utan kunna af skolrådet entledigas, äfven om tjänstefel ej föreligger. Invändningen saknade numera all principiell betydelse, sedan extralärarne vid läroverken medgifvits rätt att vid sjukdomsfall få behålla halfva lönen. Och i praktiken stälde det sig så, att, äfven om mot all förmodan ett skolråd skulle på grund af sjukdom entlediga en småskolelärarinna och derigenom söka beröfva henne den ifrågasatta förmånen, hon likväl under alla omständigheter skulle få behålla en del af lönen, åtminstone under fyra månader, eftersom detta vore den kortaste uppsägningstiden. Härtill komme, att, enligt nya folkskolestadgan, det berodde på skoldistriktet själfva att gifva småskolelärarinnorna en fastare anställning. I följd häraf hade redan flera kyrkostämmor i sina skolreglementen inryckt, att småskolelärarinnor med ett visst antal tjänstår ej kunde entledigas i annan ordning, än som gälde för ordinarie folkskolelärare.

Huru saken lämpligast borde ordnas för att äfven småskolans lärarepersonal skulle blifva delaktig af den af motionärerna ifrågasatta förmån,

kunde näppeligen i frågans nuvarande läge afgöras, utan ansåge motiönärerna en föregående utredning härom blifva erforderlig.

För extra lärarne vid läroverken, hvilka i rättsligt hänseende vore närmast likställda med småskolans lärarepersonal, gälde enligt kongl. cirku-läret den 1 juni 1894 följande bestämmelse:

»Vid allmänt läroverk eller pedagogi anställd extra ordinarie lärare, som af vederbörande eforalstyrelse erhållit förordnande under hel läse-termin eller derutöfver med full tienstgöring, men som af vederbörligen styckt sjukdom förhindrats att tienstgöra, må, derest han före detta förordnande tienstgjort vid dylikt läroverk minst ett år, erhålla understöd för den tid, hvarunder han varit ur stånd att tienstgöra, till belopp mot-svarande hälften af det arfvode, som på grund af ifrågavarande förord-nande eljest skulle tillkommit honom för samma tid, dock att dylikt understöd icke må utgå för längre tid än ett läsår, äfven om förordnandet för längre tid meddelats.»

För folkskolans ordinarie lärarepersonal vore genom kongl. kungörelsen den 1 juni 1894 bestämdt, att vikarie för sjuk lärare skulle åtnjuta arfvode efter minst 600 kronor för åtta månaders undervisning, hvilket arfvode utgjordes sålunda:

ordinarie läraren afstode	150 kr.
af statsmedel utginge	400 »
skoldistriktet bidroge med	50 »

Summa 600 kr.

Då vid folkskola anställd *ordinarie* lärare eller lärarinna redan egde den förmån, hvarom nu vore fråga, skulle det nu gälla att ytterligare ut-sträcka förmånen till öfriga vid folk- och småskolorna anställda lärare och lärarinnor i läsämnen — dock naturligtvis icke till vikarier. I korthet sagdt skulle förmånen tillgodokomma de lärare och lärarinnor, för hvilka skoldistrikt vore skyldigt att erlagga årsafgift till småskolelärarnes ålderdoms-understödsanstalt, d. v. s. sådana lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor samt biträdande och extra ordinarie lärare och lärarinnor vid folkskolor, för hvilkas aflönande tillskott af allmänna medel åtnjötes. Antalet dylika läraretjenster, för hvilka afgift erlades till småskolelärarnes ålderdomsunderstödsanstalt, hade år 1897 uppgått till ett antal af 8,405.

Samma år hade antalet ordinarie läraretjenster, för hvilka årsafgift erlades till folkskolelärarnes pensionsinrättning och hvilkas innehafvare åtnjöte förmånen att vid sjukdomsfall få behålla en del af lönen, utgjort 6,126. Af vid dessa tjenster anställda lärarinnor hade under året 269 haft tjenstledighet för sjukdom, och hade af statsmedel betalats såsom bidrag

för vikariernas aflönande ett belopp 51,847 kr. 61 öre (beräknadt efter 400 kronor för åtta månaders undervisningstid).

Det statsbidrag, som kunde erfordras för att lemna bidrag åt vikarier för sjuka småskolelärarinnor och med dem likställda lärare och lärarinnor vore naturligtvis beroende på hvilka föreskrifter som i detta afseende kunde komma att meddelas. Om man bestämde statens bidrag till hälften af det, som utginge för vikarie åt sjuk folkskolelärare, alltså 200 kr. för helt år, skulle — under förutsättning att sjukdomsprocenten vore densamma inom småskolelärarecorpsen som inom folkskolelärarecorpsen samt att bidrag utginge för samma lärarinna under obegränsad tid — erfordras ett statsanslag af 35,568 kronor. Då omsättningen inom småskolelärarecorpsen vore mycket starkare än inom folkskolelärarecorpsen, beroende derpå att ett stort antal lärarinnor redan efter några års tjänstgöring öfverginge till annan lefnadsbana, i följd hvaraf medelåldern (och dermed helt säkert äfven sjukdomsprocenten) vore väsentligt lägre inom den förra än inom den senare corpsen, kunde helt visst det statsanslag, som kräfdes för nu omhandlade behjertansvärda ändamål, icke behöfva öfverstiga 25,000 kronor.

Såsom redan blifvit antydt, ansåge emellertid motionärerna en närmare utredning erfordras, innan Riksdagen definitivt bestämde sig i frågan; och hade motionärerna i anledning häraf inskränkt sig till att hos Riksdagen hemställa om aflåtande till Eders Kongl. Maj:t af skrifvelse i ämnet.

Under hänvisning till hvad i motionen sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t måtte taga i öfvervägande, om och på hvilka vilkor statsbidrag må kunna lemnas till aflönande af vikarier för sådana lärare och lärarinnor vid småskolor och mindre folkskolor samt biträdande och extra ordinare lärare och lärarinnor vid folkskolor, som af sjukdom urståndsättas att sin tjänst fullgöra, samt att Eders Kongl. Maj:t måtte för Riksdagen framlägga det förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

21:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte besluta, att i den punkt i kongl. kungörelsen den 1 juni 1894 och i kongl. kungörelsen den 29 maj 1896, som innehåller vilkoren för meddelande af statsbidrag åt de lärare och lärarinnor, som i slöjd undervisa i skolåldern varande gossar och flickor, orden »derest undervisningen uti ifrågavarande ämne pågår minst fyra timmar i veckan under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden» måtte utbytas mot följande: derest undervisningen uti ifrågavarande ämne pågår minst fyra timmar i veckan under minst sex månader af året, eller ock under den kortare tid, under hvilken undervisningen i den egentliga folkskolan fortgår.

Genom den i motionen afsedda kongl. kungörelsen den 1 juni 1894, angående anslag för beredande af undervisning i slöjd åt i skolåldern varande *gossar*, är förordnad: »att skoldistrikt, som genom intyg af vederbörande folkskoleinspektör visar sig hafva på ändamålsenligt sätt i folkskola eller särskild slöjdskola anordnat undervisning i slöjd för gossar, utan att undervisningen i folkskolans läsåmnen derigenom eftersättes, må af statsmedel för hvarje skola, hvori antalet slöjdande gossar uppgår till minst tio, erhålla ett årligt understöd af 75 kronor, derest undervisningen uti ifrågavarande ämne pågår minst 4 timmar i veckan under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden, samt att skoldistrikt, om i en dylik skola antalet af dem, som deltaga i slöjdundervisningen, är så stort, att de för denna undervisning äro delade i två eller flera afdelningar, må på här ofvan angifna villkor för hvarje sådan afdelning, hvori antalet uppgår till minst femton, erhålla likaledes ett årligt understöd af 75 kronor; skolande förenämnda understöd utgå från förslagsanslaget till bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna.»

I fråga om statsanslag för beredande af undervisning i slöjd åt i skolåldern varande *flickor* föreskrifves i ofvannämnda kongl. kungörelse den 29 maj 1896, att skoldistrikt, som genom intyg af vederbörande folkskoleinspektör visar sig hafva på ändamålsenligt sätt i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola anordnat undervisning i qvinlig slöjd, bestående i stickning, stoppning, linne- och klädsömnad samt, der omständigheterna sådant medgifva, i spånad och väfning samt flättningsarbeten, utan att undervisningen i folkskolans läroämnen derigenom eftersättes, må af statsmedel för hvarje skola, hvori antalet slöjdande flickor uppgår till minst tio, erhålla ett årligt understöd af 30 kronor, derest undervisningen uti ifrågavarande ämne pågår minst 4 timmar i veckan under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden, att skoldistrikt, om i en dylik skola antalet af dem, som deltaga i slöjdundervisningen, är så stort, att de för denna undervisning äro delade i två eller flera afdelningar, må på här förut angifna villkor för hvarje sådan afdelning, hvori antalet slöjdande uppgår till minst tjugufem, erhålla likaledes ett årligt understöd af 30 kronor, samt att förenämnda understöd skall utgå af förslagsanslaget för beredande af undervisning i slöjd åt i skolåldern varande flickor.

I motiveringen till sin nu ifrågavarande motion yttrar motionären, bland annat, att motionären villigt medgäfvit, att det vid affattandet af ett lagstadgande af nu ifrågavarande beskaffenhet, afsedt att tillämpas vid tusentals skolor, som inom vidt skilda trakter af vårt land arbetade under mycket olikartade förhållanden, måste vara ytterst svårt, för att ej säga omöjligt, att finna en bestämmelse om lärotid, som för alla vore tillfredsställande.

Hvad som i städerna äfvensom här och der på landet utan nämnvärd svårighet läte sig genomföras, vore på landsbygden i allmänhet antingen med största svårigheter förenadt eller ock omöjligt att verkställa. Betecknande vore det äfven, att vid riksdagarne 1894 och 1896, då nämnda stadgande om årlig lärotid varit föremål för öfverläggning inom kamrarne samt af Riksdagen antagits, af representanter från olika delar af riket uttalats — endels ganska allvarliga — betänkligheter mot fastställande af 8 månaders slöjdtid. Vigtiga grunder hade dock, enligt motionärens förmenande, bort föranleda en begränsning till minst 6 månader. I sådant fall hade föreskriften kommit i öfverensstämmelse med den åsigt, som flertalet af rikets folkskoleinspektörer vid 1894 års möte uttalat, ty desse, som på nära håll hade att öfvervaka folkskolornas verksamhet och för den skull måste anses ega en noggrann kännedom om hvad man af dem med hänsyn till deras olika organisation och vexlande lokala förhållanden rimligen kunde begära, hade, särskildt beträffande den qvinliga slöjden, ej vågat föreslå längre undervisningstid än minst 6 månader. Då skolslöjden, utom sin ej oväsentliga uppgift att bibringa en för det praktiska lifvet nödig och nyttig handfärdighet, hade en stor uppfostrande betydelse och derjemte åt barnen beredde en behöflig omvexling under deras trägna sysslande med skolans läsämnen, skulle nog nyssnämnde målsmän för folkundervisningen hafva strängt fasthållit fordran, att slöjdundervisningen borde bedrivas under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden, såvida de ej fruktat, att en sådan bestämmelse mångenstädes ej kunnat efterlefas och att dess tillvaro i en folkskolestadga skulle finnas menlig, när det blefve ifrågasatt att införa slöjd i skolor, som arbetade under ogynsamma förhållanden.

Öfvertygad om behovet af ändring i nämnda hänseende, hade motionären funnit sig föranlåten att till 1898 års Riksdag aflemna en motion, hvori hemställdes, att i den punkt i kongl. kungörelsen den 29 maj 1896 angående anslag för beredande af undervisning i slöjd åt i skolåldern varande flickor, som innehåller vilkoren för erhållande af statsbidrag, orden »derest undervisningen uti ifrågavarande ämne pågår minst 4 timmar i veckan under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden» måtte utbytas mot följande: »derest undervisningen uti ifrågavarande ämne pågår minst fyra timmar i veckan under minst sex månader af året, eller ock under den kortare tid, under hvilken undervisningen i den egentliga folkskolan fortgår». Att de svårigheter, som vore oskiljaktigt förbundna med en under folkskolans hela lästid fortgående slöjdundervisning, ej blott försports inom det län motionären tillhörde, utan äfven annorstädes på landsbygden, ansåge motionären framgå dels deraf, att vid diskussioner inom

kamrarne representanter från 8 län uttalat sig till förmån för motionen, dels deraf, att Första Kammaren bifallit densamma och att inom Andra Kammaren, der votering ej förekommit, talrika instämmanden åtföljt yrkandet om bifall till motionärens förslag.

Motionären hänvisade i öfrigt till riksdagshandlingarna för år 1898 (motionen n:o 65 och kamrarnes protokoll för den 20 april, Första Kammarrens n:o 24 och Andra Kammarrens n:o 28).

Den ändring, som vid förra årets riksdag begärts med afseende på undervisningstid, hade gällt slöjden för flickor. Att så skedde, hade berott på, att svårigheterna att erhålla statsbidrag för de i qvinlig slöjd undervisande framträdte betydligt skarpare än i fråga om dem, som undervisade i goss-slöjd. Ty då undervisningen i qvinlig slöjd inom Göteborgs och Bohus län till största delen bestriddes af småskolelärarinnor (165 under år 1898; medräknades lärarinnor vid mindre folkskolor och biträdande vid folkskolor, uppginge antalet till 198) och äfven i andra län nämnda lärarinnor i stort antal undervisade i slöjd, men dessa lärarinnor af helt naturliga skäl måste undervisa sina egna skolbarn hufvudsakligen under den ljusare och blidare årstiden och för den skull måste under vårterminen senare börja och under höstterminen tidigare sluta sina skolor, stälde sig vilkoret att undervisa i slöjd under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden helt annorlunda och ogynnsammare för dem än för undervisare i goss-slöjd, ty desse vore samtliga lärare i folkskolan. Den i slöjd undervisande folkskoleläraren gjorde ju ingen uppoffring genom att slöjda hela den stadgade tiden, om detta eljest vore möjligt, ty han måste ju ändå under samma tid stanna på sin station för att undervisa barnen i folkskolans öfriga läroämnen, men den i slöjd undervisande småskolelärarinnan, som ej *finje* under *hela* läsåret undervisa sina småskolebarn *samtidigt* med folkskolan, som under sitt läsår oftast måste bo ensam i ett enstaka beläget skolhus och som väl kunde behöfva att under sin ferietid få vistas hos föräldrar eller anhöriga på annan ort, måste i de flesta fall, såvida hon ville komma i åtnjutande af statsbidrag, begifva sig till sin skola en månad tidigare och stanna der qvar en månad längre enkom för bestridande af fyra timmars slöjdundervisning i veckan, som hon hade att meddela folkskolans flickor. Om betydelsen af detta skäl för ändring i fråga om tiden för flickors undervisning i slöjd ej syntes kunna förnekas, vore det likväl ej det enda eller ens det förnämsta. Andra kunde anföras, som i lika grad gälde goss-slöjd och flick-slöjd, och af hvilka det framginge, att, om en ändring i ofta nämnda afseende för de undervisande vore önskelig, den icke mindre vore önskelig och behöflig för de

slöjdande barnen. Motionären ville anföra något till bestyrkande af det nu sagda.

Äfven om slöjdundervisningen meddelas uteslutande af folkskolans lärare och lärarinnor, råkade man på landsbygden (och det vore dess förhållanden, som motionären här åsyftade) ut för nästan oöfvervinneliga svårigheter. Så blefve förhållandet särskildt under den mörkaste årstiden vid vårterminens början och under sista delen af höstterminen. Huru skulle man under sådan årstid kunna ifrågasätta slöjdundervisning, om barnen, efter att hafva sysselsatts med läsundervisning så länge de kunde se vid dagsljus, derefter skulle slöjda vid konstgjord belysning och sedan vandra hem i mörker, stundom på obanade stigar, kanske genom skogar och vildmarker, en väglängd, som ej sällan kunde uppgå till en half mil, ja, derutöfver!

Ville man åter för afvärande af denna olägenhet bereda utrymme åt slöjden medelst minskande af timantalet, som vore anslaget åt folkskolans öfriga läroämnen, hindrades man af föreskriften, att folkskoleinspektör, när statsbidrag söktes, skulle »intyga, att skoldistriktet på ändamålsenligt sätt anordnat undervisning i slöjd för gossar eller flickor utan att undervisningen i folkskolans läsämnen derigenom eftersattes». Och skulle än saken till äfventyrs under den mörka årstiden kunna någorlunda tillfredsställande ordnas i sådana folkskolor, der barnen åtnjöte daglig undervisning, t. ex. på det sätt, att de fem första dagarna i veckan användas till undervisning i läsämnen och lördagen till slöjd, så stode man deremot fullkomligt rådlös med afseende på andra grupper af folkskolor, som till mycket stort antal för närvarande funnes och säkerligen under en lång framtid komme att finnas i vårt land. Så vore förhållandet i alla fasta folkskolor med hvarannandagsläsning. Sådana funnes, för att anföra några exempel, i Göteborgs och Bohus län år 1897 till ett antal af 106, i Södermanlands län 58, i Gefleborgs län 71. Och i tre af Västergötlands folkskoleinspektörsdistrikt, hvarest folkskolornas antal under år 1898 uppgått till 256, hade varit ej mindre än 247 skolor med hvarannandagsläsning. Huru skulle det i skolor, der barnen åtnjöte undervisning endast tre dagar i veckan, låta sig göra att under den mörka årstiden, som åtminstone kunde beräknas till två månader af läsåret, undantaga en dag i veckan till slöjd? Samma svårigheter mötte i nästan alla s. k. mindre folkskolor, der småskole- och folkskoleafdelningarna besökte skolan vexelvis hvarannan dag. Och hvad anginge de i glest befolkade trakter i stor mängd förekommande flyttande folkskolorna, som under år 1897 uppgått till ett antal af 696, vore det väl uppenbart, att man ej till förman för slöjden kunde taga någon enda timme från de öfriga

ämnena, hvadan äfven i dessa skolor slöjdundervisningen under den mörkaste tiden blefve omöjliggjord, såvida man ej ville slöjda vid lampljus och låta barnen gå hem i mörker eller ock inskränka slöjden till de i skolans närmaste granskap boende, hvilket, huru orimligt det vore, enligt hvad från fullt trovärdigt håll uppgifvits, i följd af nu gällande vilkor för erhållande af statsbidrag flerstädes hade egt rum.

Af det ofvan sagda ansåge motionären framlysa, att bestämmelserna med afseende på undervisningstid i folkskoleslöjden vid en stor mängd af skolor ej kunde efterleivas. Och då motionären förestälde sig, att det för staten, som för folkundervisningen gjort och gjorde så stora uppoffringar, borde vara önskvärdt, att de rika understöden måtte komma så många som möjligt till godo, hade motionären ansett den olägenheten, att slöjdtiden i någon mån förkortades, vara vida mindre än den, att nu gällande stadgande bibehölles med påföljd, att ett af folkskolans viktigare läroämnen aldrig finge inträda i en stor del af de svenska skolorna, och i följd deraf många fattiga hem blefve beröfvade det gagn och den glädje, som eljest kunnat komma dem till del.

Då statsutskottet vid 1898 års riksdag till behandling förehade den af motionären då väckta, här ofvan omförmälda motion, förklarade sig utskottet icke kunna förorda hvad i samma motion föreslagits och anförde såsom skäl dertill, *dels* att någon på erfarenhet grundad öfvertygelse om behöfligheten af förändring i gällande bestämmelser ännu icke kunnat vinnas, *dels* att den af motionären föreslagna förändringen strede mot den grundsats, som vid slöjdundervisningens införande i våra folkskolor framhållits, eller att den skulle bereda en nyttig omvexling mellan själs- och kroppsarbete och förekomma en ensidig utveckling på grund af sysselsättning med endast bokliga studier, hvarför slöjdundervisningen borde meddelas i folkskolan och såsom en nödvändig del af det hela ingå bland öfriga undervisningsämnena, *och dels* att den ifrågasatta förändringen kunde leda dertill, att undervisningen i slöjd komme att till tiden inskränkas vid vissa skolor, der den för närvarande påginge under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden.

Då emellertid det af motionären vid 1898 års riksdag väckta förslaget, på sätt motionären åberopat, blifvit af Första Kammaran antaget och äfven inom Andra Kammaran vunnit tillslutning och då vidare den nu föreliggande motionen afsåge förändringar i bestämmelserna om statsbidrag till slöjdundervisning icke endast för flickor, utan äfven för gossar, har innevarande års statsutskott, som dock icke ansett sig böra föreslå Riksdagen att i enlighet med motionärens förslag omedelbart besluta förändring i

omförmälda bestämmelser, funnit sig böra hemställa, att en skrifvelse i ämnet måtte till Eders Kongl. Maj:t aflåtas med hemställan om utredning, huruvida vilkoren för tillgodonjutande af statsbidrag för slöjdskolor lämpligen böra undergå förändring i sådant syfte som i motionen föreslagits, och med anhållan tillika, att Eders Kongl. Maj:t, derest så finnes vara lämpligt, måtte till Riksdagen inkomma med det förslag i ämnet, hvartill utredningen kan gifva anledning.

Detta statsutskottets förslag har af Riksdagen bifallits.

Riksdagen får alltså, i anledning af förevarande motion, hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, det Eders Kongl. Maj:t måtte låta utreda, huruvida det i kongl. kungörelserna den 1 juni 1894 och den 29 maj 1896 föreskrifna vilkor för meddelande af statsbidrag åt lärare och lärarinnor, som i slöjd undervisa i skolåldern varande gossar och flickor, att undervisningen skall pågå under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden, kan böra undergå förändring i syfte att statsbidrag må kunna utgå, äfven om undervisningen fortgår under kortare tid, äfvensom att Eders Kongl. Maj:t, derest så finnes vara lämpligt, måtte till Riksdagen inkomma med det förslag i ämnet, hvartill utredningen må gifva anledning.

22:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har hemställts, att Riksdagen ville besluta, att slöjdskolor för gossar och flickor måtte blifva likställda med öfriga i Eders Kongl. Maj:ts cirkulär till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande den 28 maj 1897 omnämnda skolor i fråga om utbekommande af lönetillskott af allmänna medel.

Härom anföres i motionen följande:

Genom kongl. kungörelsen den 1 juni 1894 vore såsom vilkor för erhållande af statsbidrag stadgadt, att undervisningen i slöjdskola för i skolåldern varande gossar skall fortgå »minst 4 timmar i veckan under hela den för folkskolan bestämda årliga lästiden».

Nu inträffade emellertid ofta, att en nyinrättad slöjdskola ej trädde i verksamhet förr än vid höstterminens början. Och då ej sällan till Eders Kongl. Maj:t ingåfves ansökan om statsbidrag för denna kortare tid af året, som slöjdundervisning vid skolan bedrifvits, blefve sådan ansökan alltid afslagen under hänvisning till ofvan anförda stadgande. Annorlunda kunde naturligen ej ske, så länge nyss nämnda bestämmelse oförändrad kvarstode.

Men giltig anledning till ändring i detta afseende syntes numera obestriddligen förefinnas. Enligt Eders Kongl. Maj:ts cirkulär den 28 maj 1897 till Eders Kongl. Maj:ts befallningshafvande »bör hinder för utbekommande af lönetillskott icke möta vare sig deraf, att en småskola eller mindre

folkskola under årets lopp förändrats till folkskola, i hvilken händelse lönetillskott till det för hvarje fall bestämda belopp må utgå för de tider af året, då hvardera skolan varit i verksamhet, eller deraf att ny lärare-tjenst eller ny skola inrättats under så framskriden tid af året, att af sådan anledning undervisning ej kunnat fortgå hela den stadgade tiden, i hvilken händelse lönetillskott må utgå för den tid undervisningen bedrifvits» o. s. v. Den enklaste konsekvens tycktes ju fordra, att slöjdskolorna uti ifrågasvarande händelse likställdes med andra skolor. I sådana skoldistrikt, der läsåret började med höstterminen, och deras antal blefve med hvarje år allt större, vore det ju det allra naturligaste, att en beslutad slöjdskola trädde i verksamhet vid höstterminens början. Så började t. ex. läsåret med höstterminen i Göteborgs och Bohus län år 1897 vid 35 folkskolor, i Södermanlands län vid 118 folkskolor och i Gefleborgs län vid 27. Många omständigheter kunde dessutom göra det omöjligt att få en beslutad slöjdskola i gång vid början af vårterminen.

Riksdagen, som icke ansett sig kunna på grund af hvad i motionen blifvit anfördt besluta någon förändring i gällande bestämmelser angående vilkoren för statsbidrag till slöjdskolor — hvarmed motionären synes åsyftat såväl särskildt för slöjdundervisning inrättade skolor som i sammanhang med vanliga folkskolor anordnad slöjdundervisning —, får på de af motionären anförda skäl hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t måtte efter verkställd utredning till Riksdagen inkomma med förslag till sådan förändring i gällande bestämmelser angående tillgodonjutande af statsunderstöd för slöjdundervisning, att dylikt understöd må kunna utbetalas jemväl för slöjdundervisning, som vid nyinrättad slöjdskola eller vid folkskola, der slöjdundervisning ej förut meddelats, tagit sin början å annan tid af kalenderåret än vid vårterminens början.

De tekniska läroverken.

23:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att Riksdagen måtte till arfvode åt en extra lärare i läran om metallernas egenskaper vid tekniska högskolan anvisa ett årligt anslag af 2,500 kronor.

Visserligen kan det anses lämpligt, att, på sätt föreslagits, särskild aflöning beviljas för en extra lärare vid tekniska högskolan i läran om metallernas egenskaper, och att den till professorn i mekanisk teknologi anslagna lön hädanefter användes uteslutande för sitt egentliga ändamål; men då extra läraren i läran om metallernas egenskaper hittills tillika varit föreståndare

för tekniska högskolans materialprofvningsanstalt och i denna egenskap åtnjutit en inkomst, som enligt Riksdagen tillhandakomna upplysningar synes kunna beräknas till omkring 4,000 kronor årligen, samt föreningen af dessa båda befattningar af högskolestyrelsen befunnits fördelaktig och sålunda torde kunna väntas blifva för framtiden bibehållen, har Riksdagen ansett det nu ifrågavarande arfvodet för extra läraren i läran om metallernas egenskaper icke böra bestämmas till högre belopp än 2,000 kronor.

På grund häraf har Riksdagen till arfvode åt en extra lärare i läran om metallernas egenskaper vid tekniska högskolan anvisat ett årligt anslag af 2,000 kronor.

24:o) Vidare har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, med uteslutande af de för Chalmers tekniska läroanstalt beviljade anslag till en lärare i allmän och husbyggnadskonst 1,500 kronor, till befrämjande af undervisningen i byggnadskonst och ornamentsritning 2,000 kronor, till en lärare i elektroteknik 2,000 kronor samt till en lärare i mekanisk teknologi, mekanik och konstruktion af enkla maskindelar 2,000 kronor, eller tillsammans 7,500 kronor,

dels på ordinarie stat bevilja:

till höjning af aflöningen för en hvar af fyra nuvarande lektorer, nemligen i matematik och beskrifvande geometri, i kemisk teknologi samt mineralogi och geognosi, i maskinlära och maskinkonstruktioner samt i skeppsbyggeri, från 3,500 kronor till 4,500 kronor	4,000 kronor,
till upprättande af ett nytt lektorat i byggnadskonst och ornamentsritning	4,500 »
till upprättande af ett nytt lektorat i elektroteknik	4,500 »
till höjning af aflöningen för en andre lärare i matematik från 1,000 kronor till 3,000 kronor	2,000 »
till höjning af aflöningen för en andre lärare i allmän kemi från 2,000 kronor till 3,000 kronor.....	1,000 »
till höjning af aflöningen till en andre lärare i skeppsbyggeri från 1,800 kronor till 3,000 kronor	1,200 »
till höjning af aflöningen för en lärare i väg- och vattenbyggnadskonst från 1,200 kronor till 2,000 kronor	800 »
till höjning af aflöningen för en lärare i allmän mekanik från 1,500 kronor till 2,500 kronor	1,000 »
till aflöning för en lärare i mekanisk teknologi	1,500 »
till aflöning för en lärare i konstruktion af enkla maskindelar	1,200 »

till aflöning för en lärare i elementär mekanik	1,200	kronor
till aflöning för en lärare i elektrokemi	800	»
till aflöning för en lärare i landtmäteri	400	»
till höjning af aflöningen för en lärare i svenska språket och bokföring från 400 kronor till 900 kronor	500	»
till höjning af aflöningen för en lärare i frihandsteck- ning från 1,000 kronor till 2,500 kronor	1,500	»
till höjning af aflöningen för en lärare i modellering från 500 kronor till 1,200 kronor	700	»
till höjning af bibliotekariens arfvode från 300 kronor till 800 kronor	500	»
till höjning af aflöningen för en vaktmästare från 750 kronor till 1,200 kronor, med bibehållande af rätt till fri bostad till höjning af anslaget till repetitörer från 1,200 kronor till 2,000 kronor	450	»
	800	»

dels förklara, att för ifrågavarande lektorsbefattningar aflöningen skulle fördelas i lön och tjänstgöringspenningar med 2,600 kronor såsom lön och 1,900 kronor såsom tjänstgöringspenningar;

dels ock medgifva:

att samtliga lektorer och läraren i verkstadsarbete vid anstalten finge efter fem års väl vitsordad tjänstgöring åtnjuta ett ålderstillägg å lönen af 500 kronor och efter ytterligare fem års sådan tjänstgöring ett andra ålderstillägg likaledes af 500 kronor, med rätt för nuvarande lektorer och läraren i verkstadsarbete att i fråga om åtnjutande af ålderstillägg tillgodoräkna sig den tid, de efter sin utnämning i sådan egenskap tjänstgjort vid anstalten;

att andre läraren i matematik, allmän kemi och skeppsbyggeri finge efter fem års väl vitsordad tjänstgöring åtnjuta ett ålderstillägg af 500 kronor; samt

att ålderstilläggen finge utgå af det å riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg;

kommande vid bifall till framställningen om nyss berörda anslags beviljande och uteslutning af omförmälda fyra anslag det ordinarie anslaget till Chalmers tekniska läroanstalt, nu 56,000 kronor, att ökas med 21,050 kronor, eller till 77,050 kronor.

Riksdagen har medgifvit, att en hvar af de i staten för Chalmers tekniska läroanstalt uppförda fyra lektorer, nemligen i matematik och beskrifvande geometri, i kemisk teknologi samt mineralogi och geognosi, i maskinlära och maskinkonstruktioner samt i skeppsbyggeri, må berättigas att — utöfver den nu tillkommande två ålderstillägg, hvardera å 500 kronor,

efter fem och tio års väl vitsordad tjänstgöring — efter ytterligare fem års dylik tjänstgöring åtnjuta ett tredje ålderstillägg, likaledes å 500 kronor, att utgå af det å riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag: ålderstillägg; dock att den lektorerna hittills tillkommande rätt till pension å allmänna indragningsstaten samt deras ställning till lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa icke må härigenom undergå någon förändring.

Vidare har Riksdagen, med uteslutande af det för Chalmers tekniska läroanstalt beviljade anslag till en lärare i allmän och husbyggnadskonst 1,500 kronor, af 1,500 kronor utaf anslaget till befrämjande af undervisning i byggnadskonst och ornamentsritning samt af anslaget till en lärare i elektroteknik 2,000 kronor, eller tillsammans 5,000 kronor, för upprättande af ett nytt lektorat i byggnadskonst och ornamentsritning och ett nytt lektorat i elektroteknik, båda med enahanda aflöningsförmåner, som af läroanstaltens förutvarande lektorer komma att åtnjutas, på ordinarie stat beviljat tillsammans 7,000 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition i öfrigt har icke föranledt till annan Riksdagens åtgärd, än att det ordinarie anslaget till Chalmers tekniska läroanstalt ökats med det belopp, 2,050 kronor, som hittills af läroanstalten tillhörande donationsmedel utgått såsom bidrag till aflöning åt lärarne i landtmäteri, väg- och vattenbyggnadskonst, svenska språket och bokhålleri, frihandsteckning samt modellering.

På grund af Riksdagens sålunda anmälda beslut har det ordinarie anslaget till Chalmers tekniska läroanstalt, nu 56,000 kronor, ökats med 4,050 kronor eller till 60,050 kronor.

25:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att den årliga aflöningen för föreståndare och lektorer vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro och Borås måtte bestämmas sålunda, att föreståndaren, som tillika är lektor, skulle erhålla 4,500 kronor, deraf 3,000 kronor lön och 1,500 kronor tjänstgöringspenningar, lektorn i byggnadskonst, beskrifvande geometri m. m. vid skolan i Örebro skulle erhålla 3,000 kronor, deraf 2,000 kronor lön och 1,000 kronor tjänstgöringspenningar, samt en hvar af öfrige lektorer skulle erhålla 3,500 kronor, deraf 2,200 kronor lön och 1,300 kronor tjänstgöringspenningar, med rättighet tillika för en hvar af lektorerna att efter fem års väl vitsordad tjänstgöring, infallande före eller efter dessa bestämmelsers trädande i tillämpning, åtnjuta ett ålderstillägg å lönen af 500 kronor och efter ytterligare fem års sådan tjänstgöring ett dylikt tillägg af 500 kronor att utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag

till ålderstillägg, samt att för ändamålet det ordinarie anslaget till de tekniska elementarskolorna måtte höjas med ett belopp af 8,000 kronor.

Det af Eders Kongl. Maj:t i detta ämne gjorda förslag afser förhöjning med 500 kronor i begynnelselönen för en hvar af föreståndarne och lektorerna vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro och Borås. Riksdagen, som särskildt med afseende på begynnelselönen å ena sidan för lektorerna vid de allmänna läroverken och å andra sidan för lektorerna vid Chalmers tekniska läroanstalt icke ansett sig kunna bifalla detta förslag, har likväl funnit skäligt, att någon förbättring i aflöningen beredes desse föreståndare och lektorer, och därför utöfver de två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, som enligt gällande lönestater äro lektorerna vid ifrågavarande skolor tillerkända och hvilka äfven åtnjutas af föreståndarne, som tillika äro lektorer, beviljat lektorerna ett tredje ålderstillägg å 500 kronor att utgå, sedan de med goda vitsord tjenstgjort i fem år, räknadt från det de börjat uppbära andra ålderstillägget; dock att någon förändring i den lektorerna hittills tillkommande rätt till pension å allmänna indragningsstaten samt i deras ställning till lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa icke må härigenom inträda.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, medgifvit, att en hvar af lektorerna vid de tekniska elementarskolorna i Norrköping, Malmö, Örebro och Borås berättigas att — utöfver dem nu tillkommande två ålderstillägg, hvartdera å 500 kronor, efter fem och tio års väl vitsordad tjenstgöring — efter ytterligare fem års dylik tjenstgöring åtnjuta ett tredje ålderstillägg, likaledes å 500 kronor, att utgå af det under riksstatens åttonde hufvudtitel uppförda förslagsanslag till ålderstillägg; dock att den lektorerna hittills tillkommande rätt till pension å allmänna indragningsstaten samt deras ställning till lärarnes vid elementarläroverken enke- och pupillkassa icke må härigenom undergå någon förändring.

På grund af hvad Riksdagen under punkterna 23:o) — 25:o) anmält har anslaget till de tekniska läroverken, nu 444,025 kronor, ökats med tillhoppa 6,050 kronor eller till 450,075 kronor.

Medicinalstyrelsen med tillhörande stater.

26:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, i händelse aflöning för öfverfältläkaren uppfördes å fjerde hufvudtiteln, hvad om honom

förekommer i medicinalstyrelsens stat måtte uteslutas, och i stället anslås motsvarande aflöning till ytterligare ett medicinalråd, samt att, vid bifall härtill, staten i den del, som angår aflöningen för medicinalstyrelsens ledamöter, måtte erhålla följande lydelse:

	Lön		Tjenstgöringspenningar		Summa	
		—		—		—
1 ledamot, medicinalråd...	4,400	—	2,000	—	6,400	—
3 ledamöter d:o	13,200	—	6,000	—	19,200	—

Efter 5 år kan lönen höjas med 600 kronor.

Då, på grund af kamrarnes skiljaktiga beslut i anledning af Eders Kongl. Maj:ts till Riksdagen framställda förslag till ny organisation af arméns förvaltning, frågan om uppförande af öfverfältläkarens aflöning å fjerde hufvudtiteln för denna riksdag förfallit, måste jemväl Eders Kongl. Maj:ts nu förevarande framställning, som gjorts under förutsättning af bifall till nämnda förslag, anses hafva förfallit; hvilket Riksdagen härigenom skolat för Eders Kongl. Maj:t anmäla.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

27:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit, att allmänna barnbördshusets ordinarie anslag, nu utgörande 23,760 kronor, måtte höjas med 6,000 kronor eller till 29,760 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot hvad af Eders Kongl. Maj:t i nu ifrågavarande afseende föreslagits, har höjt allmänna barnbördshusets ordinarie anslag, nu utgörande 23,760 kronor, med 6,000 kronor eller till 29,760 kronor.

28:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att arfvodena åt hvar och en af biträdande lärarne vid barnmorskeundervisningsanstalterna i Stockholm och Göteborg måtte höjas från 1,500 kronor till 2,500 kronor samt att för sådant ändamål de till barnmorskeundervisningsanstalterna nu utgående ordinarie anslag måtte ökas med 2,000 kronor.

Emot Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har Riksdagen icke haft något att erinra; och har Riksdagen alltså höjt arfvodena åt hvar och en af biträdande lärarne vid barnmorskeundervisningsanstalterna i Stockholm och Göteborg från 1,500 kronor till 2,500 kronor, samt för

sådant ändamål ökat de till barnmorskeundervisningsanstalterna nu utgående ordinarie anslag med 2,000 kronor.

29:o) Vidare har Eders Kongl. Maj:t, på grund af hvad departementschefen under punkt 2 i statsrådsprotokollet framhållit, och till följd af stadgandena i kongl. förordningen om afskrifning af *kyrkotionde*, föreslagit Riksdagen, att anvisningen i kontant å anslaget till barnmorskeundervisningen och barnbördshuset måtte ökas med ett belopp, motsvarande ersättning till barnmorskeläraren i Lund, 1,357 kronor 71 öre, eller med i jernadt tal 1,358 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

På grund af Riksdagens under punkterna 27:o)—29:o) anmälda beslut har anslaget i kontant till barnmorskeundervisningen och barnbördshuset, nu 32,750 kronor, ökats med sammanlagt 9,358 kronor eller till 42,108 kronor.

30:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att det under rubriken »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: friheter och kyrkotionde» uppförda belopp å 700 kronor måtte ur riksstaten utgå.

Till stöd för sin hos Eders Kongl. Maj:t gjorda hemställan om framställande till Riksdagen af nämnda förslag har departementschefen, såsom af statsrådsprotokollet i ärendet framgår, hänvisat till hvad han under punkt. 2 i nämnda protokoll anfört.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

Akademien för de fria konsterna.

31:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att följande under rubriken »diverse anslag» i akademiens för de fria konsterna stat förekommande poster måtte upptagas sålunda:

belysning, undervisningsmateriel m. m. kronor	8,000: —
samlingarnas ökande och underhåll..... »	4,500: —

Riksdagen, som funnit någon förhöjning i de i akademiens för de fria konsterna stat upptagna anslagsposterna till belysning, undervisningsmateriel m. m. samt till samlingarnas ökande och underhåll vara behöflig, har emellertid trots sig finna, att förhöjningarna skäligen skulle kunna begränsas till något lägre belopp än de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna.

Akademien har i sin framställning i ärendet till Eders Kongl. Maj:t förklarat sig antaga, att kostnaderna för belysningen, hvilka år 1897 uppgått till 2,895 kronor 90 öre, skulle för de närmaste åren komma att uppgå till enahanda belopp. Med afseende härå, och då de årliga omkostnaderna för undervisningsmateriel m. m. icke synas böra beräknas till högre belopp än den summa af 4,000 kronor, hvartill hela anslagsposten till belysning och undervisningsmateriel m. m. hittills varit i staten upptagen, har Riksdagen funnit, att, derest ifrågavavarande anslagspost bestämmes till ett afrundadt belopp af 7,000 kronor, densamma måste anses vara för sitt ändamål tillräcklig.

Hvad angår anslaget till samlingarnas underhåll och ökande, har Riksdagen icke funnit sig öfvertygad om behovet af en så betydlig höjning af detta anslag, som föreslagits, utan ansett sig endast böra medgifva, att detta anslag, som, då förhöjningen i anslaget till belysning, undervisningsmateriel m. m. beviljats, hädanefter kan odeladt användas för sitt egentliga ändamål, från sitt nuvarande belopp, 2,500 kronor, höjes med 500 kronor eller sålunda till 3,000 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen medgifvit, att följande under rubriken »diverse anslag» i akademiens för de fria konsterna stat förekommande poster må upptagas sålunda:

belysning, undervisningsmateriel m. m.	kronor 7,000: —
samlingarnas ökande och underhåll.....	» 3,000: —

På grund häraf kommer »diverse anslag» att uppgå till sammanlagdt 15,500 kronor såsom gemensamt reservationsanslag, och anslaget till akademien för de fria konsterna i sin helhet, nu 61,900 kronor, deraf två reservationsanslag å tillhopa 21,000 kronor, att ökas med 3,500 kronor och sålunda i riksstaten uppföras med 65,400 kronor, deraf två reservationsanslag å tillhopa 24,500 kronor.

Meteorologiska centralanstalten.

32:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att för beredande af ökad arfvode åt amanuensen vid meteorologiska centralanstalten och inrättande af en andre amanuensbefattning derstädes äfvensom i öfrigt för uppehållande af väderlekstjensten vid anstalten i dess nuvarande omfattning det till anstalten utgående årliga anslag måtte höjas med 9,350 kronor, deraf 5,850 kronor såsom reservationsanslag, hvarigenom anstaltens ordinarie anslag skulle uppnå en slutsumma af 34,400 kronor, deraf 21,850 kronor reservationsanslag.

Riksdagen, som icke funnit sig öfvertygad om behöfligheten eller lämpligheten deraf, att, såsom af Eders Kongl. Maj:t föreslagits, de för uppehållande af meteorologiska centralanstaltens verksamhet erforderliga medel nu skulle i deras helhet uppföras å ordinarie stat, har ansett sig böra uppföra det ordinarie anslaget till anstalten i 1900 års riksstat med oförändradt belopp 25,050 kronor, deraf 16,000 kronor reservationsanslag.

Deremot har Riksdagen funnit sig böra å extra stat bevilja återstoden af de medel, hvilka under förevarande anslagstitel af Eders Kongl. Maj:t äskats eller sålunda 9,350 kronor, deraf emellertid 300 kronor synas böra fortfarande särskildt uppföras såsom anslag till upprätthållande af en meteorologisk station i Gellivare och återstående beloppet, 9,050 kronor, upptagas under den i innevarande års riksstat förekommande anslagsrubriken »till upprätthållande af fullständigt ordnad väderlekstjänst vid meteorologiska centralanstalten». Med afseende å sistnämnda anslagsbelopp anser sig Riksdagen vidare böra uttala, att den deri ingående förhöjningen med 500 kronor i amanuensens vid meteorologiska centralanstalten arfvode bör i anstaltens stat för år 1900 upptagas såsom personligt tillägg i arfvodet åt nuvarande innehafvaren af amanuensbefattningen Hugo Emanuel Hamberg samt att det belopp af 3,000 kronor, som enligt propositionen varit afsedt till arfvode åt en andre amanuens, synes böra i anstaltens stat uppföras under den der förut förekommande rubriken »anslag till vetenskapligt biträde».

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning,

dels å ordinarie stat uppfört anslaget till meteorologiska centralanstalten med oförändradt belopp 25,050 kronor, deraf 16,000 kronor reservationsanslag,

dels å extra stat för år 1900 till upprätthållande af fullständigt ordnad väderlekstjänst vid meteorologiska centralanstalten anvisat 9,050 kronor, deraf 500 kronor såsom personligt tillägg i arfvodet åt nuvarande amanuensen vid anstalten Hugo Emanuel Hamberg och 3,000 kronor såsom anslag till vetenskapligt biträde vid väderlekstjensten, samt

dels å extra stat för år 1900 till upprätthållande af en meteorologisk station i Gellivare beviljat ett anslag å 300 kronor.

Lasarettets underhåll.

33:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att i riksstaten för år 1900 ej mindre förhöja den under anslaget till lasarettets underhåll upp-

förda anvisning i kontant, nu 94,836 kronor, med ersättning för den till Lunds lasarett för dess utvidgning och för understöd af ett kliniskt institut derstädes från åtskilliga församlingar i Malmöhus län och en församling i Kristianstads län anslagna kyrkotionde, beräknad till 3,038 kronor 54 öre eller, vid det förhållande, att å anslaget 98 öre äro odispone-
rade, med ett jemnadt belopp af 3,038 kronor, då anslaget alltså komme att upptagas till 97,874 kronor, än äfven utesluta det vid samma anslag under rubriken »indelning och dermed jemförlig anvisning på förslag: friheter och kyrkotionde» hittills uppförda belopp 4,360 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande förslag har af Riksdagen bifallits.

Hospitals underhåll.

34:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att

dels godkänna följande aflöningsstat för läkare vid Upsala asyl:

asylläkaren, kontant aflöning	kr. 4,500: —
jemte boställsvåning med bränsle och lyse äfvensom derutöfver ett första ålderstillägg af 500 kronor efter fem års samt ett andra ålderstillägg af likaledes 500 kronor efter ytterligare fem års väl vitsordad tjenstgöring, med rättighet dessutom till sex veckors semester årligen,	
1 underläkare, kontant aflöning	kr. 2,000: —
1 d:o d:o d:o	» 2,000: —,

hvilka begge underläkare derjemte skulle ega att åtnjuta bostad med möbler och sängkläder, bränsle, lyse, tvätt och första klassens kost,

dels beträffande denna stats tillämpning jemväl godkänna, att af kontanta aflöningen för hvar och en af dessa läkare två tredjedelar skulle utgöra lön och en tredjedel tjenstgöringspenningar,

dels ock medgifva, att hvad som erfordrades för beredande af ifrågasvarande aflöningsförmåner åt läkarne skulle utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll med undantag af ålderstilläggen, hvilka borde påföras åttonde hufvudtitelns förslagsanslag till ålderstillägg.

Riksdagen, som icke haft något att erinra emot hvad Eders Kongl. Kongl. Maj:t i förevarande proposition föreslagit Riksdagen, har emellertid i anledning af hvad medicinalstyrelsen och departementschefen yttrat angående behovet af särskild ersättning åt öfverläkaren vid Upsala hospital för den honom tillkommande befattning med asylen, velat uttala, att, enligt hvad till Riksdagens kännedom kommit, det arfvode af 1,200 kronor för år, som utgår till öfverläkaren vid Lunds hospital för hans befattning

med asylerna i Lund och i Malmö, blifvit bestämdt med hänsyn till särskilda omständigheter, hvilka icke hafva full motsvarighet vid Upsala hospital och asyl, samt att, derest på grund af lydelsen af nuvarande öfverläkarens vid hospitalet i Upsala fullmagt ersättning för hans befattning med asylen skulle anses böra utgå, denna ersättning, så länge öfverläkaren åtnjuter lön såsom extra ordinarie professor vid Upsala universitet, synes Riksdagen kunna bestämmas till högst 500 kronor; och har Riksdagen ansett bestämmandet af öfverläkarens ifrågavarande arfvode, på sätt nu nämnts, böra uppställas såsom villkor för bifall till propositionen.

Riksdagen har alltså i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition, under villkor, att öfverläkarens vid Upsala hospital arfvode för hans befattning vid asylen kommer att, så länge han åtnjuter lön såsom extra ordinarie professor vid Upsala universitet, bestämmas till högst 500 kronor,

dels godkänt följande aflöningsstat för läkare vid Upsala asyl:

asylläkaren, kontant aflöning	kr. 4,500: —
jemte boställsvåning med bränsle och lyse äfvensom derutöfver ett första ålderstillägg af 500 kronor efter fem års samt ett andra ålderstillägg af likaledes 500 kronor efter ytterligare fem års väl vitsordad tjänstgöring, med rättighet dessutom till sex veckors semester årligen,	
1 underläkare, kontant aflöning	kr. 2,000: —
1 d:o d:o d:o	» 2,000: —,

hvilka begge underläkare derjemte skola ega att åtnjuta bostad med möbler och sängkläder, bränsle, lyse, tvätt och första klassens kost,

dels beträffande denna stats tillämpning jemväl godkänt, att af kontanta aflöningen för hvar och en af dessa läkare två tredjedelar skola utgöra lön och en tredjedel tjänstgöringspenningar,

dels ock medgifvit, att hvad som erfordras för beredande af ifrågavarande aflöningsförmåner åt läkarne skall utgå af förslagsanslaget till hospitals underhåll med undantag af ålderstilläggen, hvilka böra påföras åttonde hufvudditelns förslagsanslag till ålderstillägg.

35:o) Under åberopande af bifogadt utdrag af statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikären den 9 december 1898 har Eders Kongl. Maj:t i särskild proposition (n:o 3) af samma dag föreslagit, att — sedan en af Vesternorrlands läns landsting tillsatt komité hos Eders Kongl. Maj:t gjort framställning att för sinnessjukes vård i de fall, som omförmäldes i § 41 af stadgan angående sinnessjuka den 2 november 1883, få för landstingets räkning och på dess bekostnad å hospitalets vid Hernösand område anlägga en s. k. bevakningsafdelning med tjugu platser, deraf hälften för

män och hälften för kvinnor, samt medicinalstyrelsen uppgjort förslag till de närmare vilkor och bestämmelser, som för det ifrågasatta medgifvandet synts böra uppställas, och landstinget godkänt samma förslag — Riksdagen måtte för sin del medgifva, att uti förevarande ämne aftal af innehåll, statsrådsprotokollet utvisade, måtte mellan staten och Vesternorrlands läns landsting träffas.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot hvad i omförmälda hänseende föreslagits, har bifallit Eders Kongl. Maj:ts förenämnda proposition.

36:o) Sedan genom kongl. förordningen den 14 oktober 1898 den till Malmö asyl från Lunds landsförsamling ingående *kyrkotionde*, med forsällön beräknad till 115 kronor 91 öre, blifvit från och med år 1900 afskrifven, så har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen, att den ersättning härför, som bör Malmö asyl tillkomma, måtte få utgå från förslagsanslaget till hospitals underhåll.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

Kyrkors underhåll.

37:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att i riksstaten för år 1900 under anslaget till kyrkors underhåll måtte ej mindre såsom »anvisning i kontant», efter afdrag från nuvarande beloppet 7,528 kronor af 6,500 kronor 50 öre, uppföras i jemnadt tal 1,028 kronor, än äfven uteslutas det under rubriken »indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag: friheter och kyrkotionde» uppförda belopp 193,300 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

På grund häraf kommer *summan* af de under anslaget till kyrkors underhåll uppförda belopp, nu 370,228 kronor, att utgöra 170,428 kronor.

Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande.

38:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att reservationsanslaget till resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande måtte höjas från 24,000 kronor till 30,000 kronor, eller med 6,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att emot framställningen erinra, har

höjt reservationsanslaget till reseedipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande från 24,000 kronor till 30,000 kronor, eller med 6,000 kronor.

Öfriga ordinarie anslag.

39:o) Beträffande öfriga, här ofvan ej särskildt nämnda ordinarie anslag under åttonde hufvudtiteln har Eders Kongl. Maj:t icke föreslagit annan ändring, än att, för jemnande af hufvudtitelns slutsumma, förslagsanslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*, för närvarande upptaget till 23,053 kronor, måtte höjas med 3 kronor, eller till 23,056 kronor.

Samtliga under åttonde hufvudtiteln uppförda ordinarie anslag, i afseende å hvilkas belopp Riksdagen icke här ofvan gjort särskild anmälan, hafva för år 1900 fastställts till samma belopp som i innevarande års riksstat; dock att anslaget till *skrifmaterialier och expenser, ved m. m.*, till jemnande af hufvudtitelns slutsumma, höjts med 13 kronor eller från 23,053 kronor till 23,066 kronor.

Extra anslag.

För tillfälliga behof, hänförliga under åttonde hufvudtiteln, hafva, utom det redan i punkten 32:o) anmälda, följande anslag beviljats.

Riks- och landsarkiven.

40:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till *arfvoden åt extra ordinarie tjänstemän i riksarkivet* på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 1,700 kronor.

41:o) Till fortsatt utgifvande i tryck af sådana *skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia*, har Eders Kongl. Maj:t för år 1900 äskat 3,000 kronor, eller samma belopp, som under flera föregående år för berörda ändamål beviljats; och har Riksdagen, med bifall härtill, till fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro

af vigt för fäderneslandets historia, beviljat för år 1900 ett extra anslag af 3,000 kronor.

42:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till fortsatt utgifvande genom riksarkivet af »*Svenska riksdagsakter jemte andra handlingar, som höra till statsförfatningens historia under tidehvarfvat 1521—1718*», på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 1,500 kronor.

43:o) Sedan 1898 års Riksdag beslutit att för uppförande af byggnader för ett landsarkiv i Lund m. m. bevilja ett anslag af 164,563 kronor samt deraf på extra stat för år 1899 anvisa 82,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 anvisa återstående beloppet 82,563 kronor.

Med anledning häraf har Riksdagen af det för uppförande af byggnader för ett landsarkiv i Lund m. m. beviljade anslag å 164,563 kronor på extra stat för år 1900 anvisat återstående beloppet 82,563 kronor.

44:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att af förut beviljad anslag till beredande af lokaler för ett landsarkiv i Upsala på extra stat för år 1900 anvisa återstoden 53,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran deremot, att det af 1898 års Riksdag beviljade anslaget till beredande af lokaler för ett landsarkiv i Upsala användes på sätt i statsrådsprotokollet angifvits och att sålunda landsarkivet förlägges till sydvestra flygeln af Upsala slott, dervid Riksdagen emellertid förutsätter, att några särskilda kostnader ej komma att tillskyndas statsverket på grund deraf, att de rum och lägenheter i nämnda flygels jordväning, hvilka jemlikt kongl. brefven den 14 juni 1872 och den 1 november 1895 blifvit upplättna till begagnande af Upsala läns landsting, icke vidare kunna för detta ändamål användas.

Riksdagen har af det till beredande af lokaler för ett landsarkiv i Upsala beviljade anslag å 106,000 kronor på extra stat för år 1900 anvisat återstående beloppet 53,000 kronor.

45:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, till anordnande af värmeledning i de för landsarkivet i Vadstena afsedda lokaler, på extra stat för år 1900 anvisa ett anslag af 5,500 kronor.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, till anordnande af värmeledning i de för landsarkivet i Vad-

stena afsedda lokaler beviljat på extra stat för år 1900 ett anslag af 5,500 kronor.

Nationalmuseum.

46:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, till *vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar* beviljat på extra stat för år 1900 ett anslag af 4,000 kronor.

47:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att för *restaurering af taflor, tillhörande statens i nationalmusei förråd, i landsortsmuseer och å de kongl. slotten, företrädesvis Gripsholm, befintliga konstsamlingar* bevilja 25,000 kronor och deraf på extra stat för år 1900 anvisa 10,000 kronor.

Riksdagen, som med hänsyn till det stora värdet af statens i förevarande framställning afsedda tafvelsamlingar finner önskvärdt, att erforderliga medel för taflornas underhållande finnas tillgängliga, har ansett sig böra bevilja det utaf Eders Kongl. Maj:t för ändamålet äskade anslag å 25,000 kronor; men då genom den i ärendet förebragta utredningen icke blifvit visadt, att af detta anslag, hvilket skulle fördelas på en följd af år, större belopp erfordras för det första året än för de derpå följande, under hvilka, enligt hvad intendenten vid nationalmuseum föreslagit, 5,000 kronor årligen borde utgå, har Riksdagen ansett sig icke böra för år 1900 anvisa större belopp än det sistnämnda.

Riksdagen har alltså för restaurering af taflor, tillhörande statens i nationalmusei förråd, i landsortsmuseer och å de kongl. slotten, företrädesvis Gripsholm, befintliga konstsamlingar, beviljat 25,000 kronor och deraf på extra stat för år 1900 anvisat 5,000 kronor.

48:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, för anordnande af *nattlig bevakning vid nationalmuseibyggnaden* beviljat på extra stat för år 1900 ett anslag å 2,000 kronor.

49:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att till inlösen af en utaf amanuensen F. R. Martin gjord *samling orientaliska konstslöjdföremål* på extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 4,860 kronor.

I anslutning härtill har Riksdagen, till inlösen af en utaf amanuensen F. R. Martin gjord samling af orientaliska konstslöjdföremål, på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 4,860 kronor.

Lifrustkammaren.

50:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts i sådant afseende gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad förut egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 5,800 kronor för tillsyn, underhåll och vård af *lifrustkammarens samlingar m. m.*

Domkapitlens expeditioner.

51:o) Vidare har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och i likhet med hvad för flera föregående år egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 3,716 kronor för löneförbättring åt *tjenstemännen vid domkapitlens expeditioner.*

52:o) Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, och i likhet med hvad för åren 1896, 1897, 1898 och 1899 egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 5,000 kronor, för betäckande af *brister*, som före år 1897 uppkommit i *domkapitlens expeditionskassor*, i den mån de anmälas och blifvit till siffran i behörig ordning fastställda.

Universitetet.

53:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, till arfvode åt en lärare vid universitetet i Upsala, som kan finnas villig och lämplig att derstädes meddela *undervisning i finsk-ugriska språk*, särskildt lappska och finska, på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 2,500 kronor.

54:o) Sedan Riksdagen år 1894 beviljat ett anslag af 36,000 kronor för anställande under sex år vid universitetet i Upsala af *lektorer i tyska, franska och engelska språken*, samt af detta anslag för hvart af åren 1895, 1896, 1897, 1898 och 1899 anvisat 6,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit, att af omförmälda anslag måtte för år 1900 anvisas återstående 6,000 kronor.

Riksdagen har till lektorer i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Upsala på extra stat för år 1900 anvisat 6,000 kronor.

55:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för uppehållandet af *undervisningen och examinationen i geografi vid universitetet i Upsala* på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 1,000 kronor.

56:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till arfvoden åt *extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala* på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 3,500 kronor.

57:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till fyllande af den summa, som beräknats för till- och ombyggnader samt dermed förbundna förbättringar vid akademiska sjukhuset i Upsala i hufvudsaklig öfverensstämmelse med framlagda ritningar och förslag, bevilja ett anslag af 293,835 kronor och deraf på extra stat för år 1900 anvisa 150,000 kronor.

Riksdagen har vid pröfning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning funnit den ifrågasatta till- och ombyggnaden af akademiska sjukhuset i Upsala vara af behovet påkallad; och den i statsrådsprotokollet framlagda planen för dessa arbetens verkställande har icke gifvit Riksdagen anledning till någon erinran. Beträffande åter de grunder, efter hvilka kostnaderna skulle emellan staten och Upsala län fördelas, har Riksdagen, i betraktande af de kostnader, som länen i allmänhet måste vidkännas för uppförande och underhåll af sjukhus, ansett billigheten fordra, att derest Upsala akademiska sjukhus fortfarande såsom hittills tillika skall vara Upsala läns sjukhus, länet i väsentligen högre grad, än som nu föreslagits, bör deltaga i kostnaderna för dess utvidgning. Vid sådant förhållande och då det kan synas vara ovisst, huruvida från Upsala läns landsting kan förväntas större bidrag än de af landstinget redan utfästa, har Riksdagen ansett det kunna ifrågasättas, huruvida sambandet mellan den kliniska undervisningen vid universitetet och länets sjukvård bör fasthållas i sin nuvarande form. Men då Riksdagen funnit, att genom upplösning af nämnda samband stora svårigheter skulle uppkomma för landstingsområdet och att äfven för den akademiska undervisningen olägenheter häraf möjligen kunde vara att befara, har Riksdagen icke velat föreslå en sådan åtgärd, åtminstone icke utan att landstinget först blifvit satt i tillfälle att taga frågan om bidrag till sjukhuset under förnyadt öfvervägande.

För sådant ändamål har Riksdagen ansett sig böra bevilja visst statsanslag för sjukhusets utvidgning och iståndsättande under förutsättning

af dess fortfarande användande såsom länssjukhus, hvilket anslag emellertid bör utgå endast under den förutsättning, att i öfrigt erforderliga kostnader komma att af landstingsområdet bestridas. I sammanhang härmed har Riksdagen med afseende å sjukhusets årliga driftkostnader ansett sig böra föreslå vissa förändringar i det i statsrådsprotokollet delvis intagna, af landstinget för dess del antagna kontrakt emellan landstinget och universitetet; och har Riksdagen ansett jemväl dessa förändringar böra uppställas såsom vilkor för statsanslaget.

Kostnaderna för de ifrågavarande arbetena hafva beräknats till 462,188 kronor. Från universitetets sida har såsom bidrag härtill erbjudits dels af de s. k. Regnellska donationsmedlen 41,000 kronor och dels af universitetets egna medel 20,000 kronor. Sedan dessa medel tagits i anspråk, återstår sålunda till fördelning emellan staten och landstingsområdet en kostnad af 401,188 kronor. Då den af 1894 års landsting tillsatta, i statsrådsprotokollet omförmälda komité hemställt, att landstinget till den af nämnda komité föreslagna, till en kostnad af 200,000 kronor beräknade utvidgningen af sjukhuset, hvarigenom för landstingets räkning skulle kunna der inrymmas 120 sjuksängar, skulle bidraga med ett räntefritt lån å 157,353 kronor 64 öre, har Riksdagen ansett någon invändning icke skäligen kunna från landstingets sida framställas deremot, att landstinget till den nu ifrågavarande utvidgningen, för hvars genomförande landstinget förbehållit sig dispositionsrätt till 170 sängplatser, lemnade ungefär samma bidrag som staten eller i jernadt tal 200,000 kronor. Beträffande detta landstingets bidrag har Riksdagen emellertid ansett, att, derest så skulle befinnas mera önskvärdt för landstinget, det bör medgifvas landstinget att efter derom med Upsala universitet träffad öfverenskommelse tillhandahålla bidraget i form af räntefritt lån. Kraf på uppoffringar i detta fall från landstingets sida synes kunna med så mycket större fog framställas, som, i händelse landstinget skulle på annat sätt fullgöra sina skyldigheter i fråga om sjukvården, kostnaderna för uppförande af sjukhus otvifvelaktigt skulle väsentligen öfverstiga sistnämnda belopp, och det af Riksdagen gjorda förslaget sålunda måste anses vara för landstinget synnerligen fördelaktigt. Statens bidrag skulle härigenom komma att uppgå till 201,188 kronor, hvaraf synes böra för år 1900 anvisas lika stort belopp, som Eders Kongl. Maj:t äskat eller 150,000 kronor.

De årliga omkostnaderna för sjukhusets förvaltning bestridas, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, till hufvudsakligaste delen genom patientafgifter.

Enligt § 4 af det af landstinget antagna kontraktsförslaget skall ersättning af länet utgå med endast 1 krona 35 öre för hvarje inom an-

talet 33,000 fallande sjukdag samt 1 krona 50 öre för hvarje sjukdag, som öfverskjuter nämnda antal. Riksdagen har dock erhållit upplysning derom, att den verkliga kostnaden ej oväsentligt öfverskrider äfven det sist nämnda beloppet. Ehuru det utan obillighet synes kunnat påfordras, att landstinget för sina sjuka betalade hela den verkliga kostnaden, har likväl Riksdagen med hänsyn dertill, att å sjukhuset meddelas klinisk undervisning, ansett sig endast böra hemställa, att, sedan för sjukvården användts dels de inkomster, öfver hvilka sjukhuset nu disponerar, och dels de afgifter, som landstingsområdet enligt omförmälda kontrakt är skyldigt erlägga, staten och landstinget till täckande af derutöfver gående kostnader för vården af sjuke från landstingsområdet bidraga med hälften hvardera.

Såsom vilkor för statsanslags beviljande har Riksdagen slutligen äfven ansett böra uppställas, att, på sätt 1894 års landstingskomité i § 6 af sitt kontraktsförslag ifrågasatt, landstinget skulle till byggnadernas underhåll bidraga med 1,000 kronor årligen.

Derest emellertid landstinget skulle, på sätt Riksdagen nu föreslagit, tillförbindas att till väsentlig del såväl bekosta sjukhusets byggnader och deras underhåll som ock deltaga i sjukhusets driftkostnader, synes billigheten jemväl fordra, att landstinget tillerkännes rättighet att genom insättande i sjukhusets direktion af halfva antalet direktionsledamöter öfva inflytande på sjukhusets förvaltning.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, såsom bidrag till kostnaderna för till- och ombyggnader samt dermed förbundna förbättringar vid akademiska sjukhuset i Upsala, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med i statsrådsprotokollet omförmälda ritningar och förslag, beviljat ett anslag af 201,188 kronor och deraf på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 150,000 kronor; dock under vilkor,

att från Upsala läns landstingsområde för enahanda ändamål beviljas 200,000 kronor antingen såsom anslag eller, efter öfverenskommelse med Upsala universitet, i form af räntefritt lån;

att, sedan för sjukvården användts dels de inkomster, öfver hvilka sjukhuset nu disponerar och dels de afgifter, som landstingsområdet enligt ofvan omförmälda, af landstinget antagna kontraktsförslag är skyldigt erlägga, staten och landstinget till täckande af derutöfver gående kostnader för vården af sjuke från landstingsområdet bidraga med hälften hvardera; samt

att landstinget för underhåll af sjukhusets byggnader lemnar ett årligt bidrag af 1,000 kronor.

58:o) Vid 1889 års riksdag beviljades, i enlighet med Eders Kongl. Maj:ts förslag och på det att *en extra ordinarie professur inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund* måtte kunna tillsättas, ett anslag af 4,000 kronor årligen, att utgå, intill dess adjunktslöner blefve härför tillgängliga; och har sagda belopp anvisats för hvart och ett af åren 1890—1899. Då medel å universitetets stat ännu icke vore att för ändamålet tillgå, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för år 1900 anvisa 4,000 kronor till aflöning åt en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har vunnit Riksdagens bifall.

59:o) Sedan Riksdagen år 1895 för anställande under sex år vid universitetet i Lund af *lektorer i tyska, franska och engelska språken* beviljat ett anslag af 36,000 kronor, och deraf för hvardera af åren 1896, 1897, 1898 och 1899 anvisats 6,000 kronor, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att af omförmälda anslag för år 1900 anvisa 6,000 kronor.

Riksdagen har till lektorer i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund på extra stat för år 1900 anvisat 6,000 kronor.

60:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom *särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Otto Magnus Söderberg* för år 1900 anvisa ett extra anslag å 3,000 kronor, med vilkor, att Söderberg under nämnda år egnar sin tjänst åt universitetets i Lund historiska museum samt mynt- och medaljkabinett.

Riksdagen, som på grund af hvad i statsrådsprotokollet i ärendet anförts ansett sig böra medgifva, att det arfvode, hvilket under en följd af år utgått till docenten Söderberg, nu bestämmes till det af Eders Kongl. Maj:t föreslagna förhöjda beloppet 3,000 kronor, har såsom särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Otto Magnus Söderberg för år 1900 anvisat ett extra anslag å 3,000 kronor, med vilkor, att Söderberg under nämnda år egnar sin tjänst åt nämnda universitetets historiska museum samt mynt- och medaljkabinett.

61:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte bevilja ett anslag till belopp af 1,500 kronor på extra stat för år 1900 till aflöning åt *en assistent i matematik vid Lunds universitet* med skyldighet att offentligt föreläsa tre gånger i veckan.

Till stöd för denna framställning har motionären anført följande.

Vid Lunds universitet egde ett förhållande rum, hvilket knappast förekomme vid något annat universitet i Europa, nemligen att undervisningen i en så vidsträckt vetenskap som matematiken måste skötas af en enda ordinarie lärare. I Upsala finnes deremot utom den ordinarie professuren i matematik äfven en extra ordinarie dylik, och äfven i Lund hade fordom funnits en adjunktur i ämnet, hvilken först för några år sedan, vid den siste innehafvarens bortgång, indragits.

Att detta nu omnämnda förhållande måste menligt inverka på undervisningen i ämnet, vore uppenbart. Då, enligt universitetsstatuternas § 124, den ordinarie professors föreläsningar framför allt måste »afse lärjungarnes sjelfständiga vetenskapliga utveckling», kunde desamma omöjlig på samma gång lämpas för de yngre, till universitetet nyss ankomne studenterna eller ens röra sig inom områden, hvilka för desse vore tillgängliga. Att saknaden af föreläsningar, lämpade just för desse yngres ståndpunkt och behof, måste särskildt inom en vetenskap af så abstrakt natur som den ifrågavarande försvåra deras arbete och sålunda förorsaka dem en ganska betydande tidsförlust, behöfde ej påpekas.

Denna olägenhet kunde, enligt motionärens förmenande, i någon mån afhjelpas och sålunda en vigtig förmån beredas dessa studerande genom ett ringa anslag, uppgående till ungefär samma belopp som en extralärarelön vid ett högre allmänt läroverk. Motionären ansåge sig därför böra upptaga det af professorn i ämnet väckta samt af Lunds universitets matematisk-naturvetenskapliga sektion och större konsistorium under år 1897 förordade förslaget om anställande af en biträdande lärare eller assistent i matematik med uppgift att offentligt föreläsa tre gånger i veckan och sålunda utfylla just den brist, som här framhållits.

Assistenter finnes redan förut i åtskilliga vetenskaper vid Lunds universitet. Det skulle möjligen invändas, att deras uppgift ej vore att föreläsa offentligt, utan att vägleda de studerande i sådana praktiska öfningar, som förekomme inom t. ex. fysik, mineralogi m. fl. vetenskaper.

Denna invändning vore till en början ej faktiskt riktig; åtminstone assistenten i mineralogi hade till sin uppgift bland annat just att föreläsa offentligt. Och för öfrigt förekomme, af bekanta skäl, inom matematiken ej sådana praktiska arbeten som inom de andra, nyss nämnda vetenskaperna; lärarens uppgift vore der framför allt att med det lefvande ordets hjälp undanrödja de svårigheter, som mötte den studerande.

På grund af hvad i motionen blifvit anfördt, har Riksdagen funnit det vara af behofvet påkalladt, att en assistent i matematik anställs vid Lunds universitet särskildt för handledning af de yngre studerande, för hvilka professors i ämnet föreläsningar enligt universitetsstatuternas af

motionären anförda bestämmelse icke kunna anses vara afsedda; och har därför Riksdagen, som icke haft annat att erinra emot motionärens förslag att assistenten skulle vara skyldig att offentligen föreläsa tre gånger i veckan, än att det möjligen med afseende på undervisningens behof kan befinnas ändamålsenligt, att den föreslagna föreläsningsskyldigheten delvis utbytes mot åliggande att på annat lämpligt sätt meddela undervisning och handledning åt den studerande ungdomen, ansett sig böra, i anledning af förevarande motion, på extra stat för år 1900 anvisa ett anslag af 1,500 kronor till aflöning åt en assistent i matematik vid Lunds universitet.

62:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvart och ett af åren 1892—1899 egt rum, såsom *personligt lönetillägg* för år 1900 åt *akademikamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell*, på extra stat för sistnämnda år beviljat 750 kronor, deraf 150 kronor såsom tjänstgöringspenningar.

63:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till arfvoden åt *extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund* på extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 2,500 kronor.

Med afseende å hvad statsrådsprotokollet i ärendet innehåller, har Riksdagen, som, enligt hvad under punkten 56:o) här ofvan anmälts, bifallit Eders Kongl. Maj:ts förslag om ökning i anslaget till extra ordinarie amanuenser vid universitetsbiblioteket i Upsala, funnit skäligt, att nu förevarande anslag, hvilket under en följd af år utgått med 1,500 kronor, bestämmes till det af Eders Kongl. Maj:t föreslagna högre beloppet 2,500 kronor; och har Riksdagen alltså, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, till arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund för år 1900 på extra stat anvisat ett belopp af 2,500 kronor.

64:o) Vidare har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, i likhet med hvad för åren 1897, 1898 och 1899 egt rum, jemväl för år 1900 på extra stat anvisat ett belopp af 1,500 kronor till arfvode åt en *assistent vid växtfysiologiska laboratoriet vid botaniska institutionen i Lund*.

65:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, till arfvode

åt en *instrumentmakare vid fysiologiska institutionen i Lund* för år 1900 anvisat ett extra anslag af 500 kronor.

Karolinska mediko-kirurgiska institutet.

66:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag, har Riksdagen jemväl för år 1900 på extra stat anvisat:

till arfvode åt en *amanuens vid karolinska mediko-kirurgiska institutets gynekologiska klinik* 900 kronor; och

till arfvode åt en *amanuens vid institutets kemiska laboratorium* 900 kronor.

67:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för de senare åren egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat:

till en *pediatrisk klinik vid kronprinsessan Lovisas vårdanstalt för sjuka barn* ett belopp af 1,800 kronor; och

till en *poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm* 2,800 kronor, att utgå under vilkor, att Stockholms stad för polikliniken tillskjuter samma belopp för år 1900.

68:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, på sätt för de senare åren egt rum, till bekostande af *teckningar i vetenskapliga ändamål* vid karolinska institutet beviljat ett extra anslag för år 1900 af 1,500 kronor.

69:o) Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t derom föreslagit, har Riksdagen för anskaffande och underhåll af *materiel för oftalmiatriska kliniken* vid karolinska institutet på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 500 kronor.

70:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för anskaffande till användning vid klinikerna å serafimerlasarettet af *en fullständig s. k. Röntgen-apparat jemte apparater för fotografering* på extra stat för år 1900 bevilja ett belopp af 3,000 kronor.

Riksdagen har för anskaffande till användning vid klinikerna å serafimerlasarettet af *en fullständig så kallad Röntgen-apparat jemte apparater för fotografering* på extra stat för år 1900 beviljat ett belopp af 3,000 kronor.

71:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till fyllande af brist, som å det *allmänna materielanslaget* vid karolinska institutet uppstått, å extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 2,690 kronor.

Riksdagen, som åren 1897 och 1898 bifallit de under nämnda år af Eders Kongl. Maj:t begärda anslag till täckande af den för åren 1894—1896 i karolinska institutets å ordinarie stat uppförda allmänna materielanslag uppkomna brist, anser sig icke heller böra vägra beviljande af det nu äskade anslaget, men vill i sammanhang härmed erinra derom, att Riksdagen uti skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t den 14 maj 1898 uttalat den mening, att, sedan 1897 års Riksdag i anledning af Eders Kongl. Maj:ts proposition höjt det ordinarie materielanslaget till 17,500 kronor, det borde kunna med visshet antagas, att någon brist å anslaget under år 1898 och derpå följande år icke skulle uppstå.

Under hänvisning till det af 1898 års Riksdag sålunda gjorda uttalande, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen, till fyllande af brist, som å karolinska institutets allmänna materielanslag uppstått under år 1897, å extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 2,690 kronor.

Allmänna läroverken och pedagogierna.

72:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till *tillfällig löneförbättring* åt lärarne vid de allmänna läroverken och pedagogierna, att utgå efter samma grunder som för innevarande år, på extra stat för år 1900 anvisat enahanda belopp, som för ändamålet är i detta års riksstat uppfördt, eller 429,725 kronor.

73:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat:

a) till betäckande af *brist å det gemensamma reservationsanslaget* till de allmänna läroverken för år 1898 84,000 kronor och för år 1899 105,000 kronor, eller tillhoppa 189,000 kronor; samt

b) till arfvoden åt *extra och vikarierande ämneslärare* vid de allmänna läroverken 128,000 kronor.

74:o) I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen, för att vid *Halmstads allmänna läroverk* bereda utsträckning af undervisningen å reallinien till och med sjunde klassen, måtte dels för inrättandet af en ny lektorsbefattning vid nämnda läroverk höja reservationsanslaget till de allmänna läroverken med 2,500 kronor, dels på extra stat för år

1900 bevilja såsom förhöjning i anslaget till »arfvoden åt extra och vikarie-
rande ämneslärare vid de allmänna läroverken» ett belopp af 1,800 kronor.

Med förklarande att afgörandet af detta ärende syntes ej länge kunna
uppskjutas utan skada för den ort motionärerna tillhörde, hafva dessa till
stöd för sin framställning vidare anfört följande.

År 1865 hade Hallands läns landsting ingått till Eders Kongl. Maj:t
med anhållan om en kongl. proposition till Riksdagen angående upprättandet
af ett fullständigt realläroverk i Halmstad. I anledning häraf hade Eders
Kongl. Maj:t till sagda års Riksdag hemställt, att ett på båda linierna full-
ständigt läroverk måtte derstädes inrättas, enär det visat sig, att städer,
der läroverk med blott reallinie blifvit upprättade, ej funnit sig tillfreds-
ställda dermed, utan snart nog framställt begäran att äfven erhålla latinlinie.
Eders Kongl. Maj:ts hemställan hade äfven blifvit af Riksdagen beviljad.

Emellertid hade Eders Kongl. Maj:t den 1 juni 1877, sedan Riksdagen
gifvit sitt bifall till derom gjord framställning, beslutit, att från och med
nämnda års hösttermin reallinien skulle indragas vid åtskilliga läroverk, dels
i 7:de klassen, dels både i 6:te och 7:de klasserna. Bland de läroverk, som
drabbats af denna senare hårda stympning, hade äfven varit Halmstads,
hvilket varit så mycket mera oväntadt, som reallinien derstädes varit tal-
rikare besökt än motsvarande linie vid en del läroverk, der densamma
dock bibehållits. Till grund för åtgärden hade nemligen blifvit lagd en
äldre statistik, med år 1875 slutande redogörelse, och att reallinien vid
Halmstads läroverk under de derpå närmast följande åren vuxit hade an-
setts vara något »tillfälligt». Verkliga förhållandet vore emellertid, att det
vid det nybildade högre läroverket tagit någon tid att utveckla en reallinie
och att denna linie afklippts just då den befunnit sig i en löftesrik tillväxt.
Följden hade blifvit, att i senare tider många ynglingar från staden och
orten, hvilka ämnat egna sig åt militärtjänst eller tekniska yrken eller för-
värfva sig högre merkantil bildning och för dessa ändamål behöft aflägga
studentexamen, antingen måst söka inträde i andra läroverk eller också
läsa latin för mogenhetsexamen på den klassiska linien och sedermera med
kostnad och tidsutdrägt komplettera sin examen på reallinien.

När reallinien sålunda indragits vid vissa läroverk, hade bestämts, att
den ordinarie lärarepersonalen vid dessa läroverk ej skulle förminskas, på
det att reallinien vid förändrade förhållanden skulle kunna utan svårighet
åter upprättas. Att sådana förhållanden numera inträdt i fråga om Halm-
stads allmänna läroverk, syntes motionärerna obestriddigt. Stadens folk-
mängd, som år 1877 utgjort omkring 7,000 personer, uppginge numera
till omkring 15,000 och hade sålunda från den nämnda tidpunkten mera
än fördubblats. Äfven i länets öfriga städer hade invånareantalet betydligt

ökats. Dertill komme, att det industriella och merkantila lifvet starkt utvecklats inom hela Halland och vestra Småland, hvilken sistnämnda landsdel enligt gällande författning vore hänvisad att för de fem lägsta klasserna begagna sig af Halmstads allmänna läroverk.

De nyssnämnda orternas, isynnerhet Hallands, invånare måste nu, för att få sina barn undervisade i realklasserna öfver den 5:te, vända sig till Göteborg eller Helsingborg. Men realläroverket i Göteborg vore redan öfverfyldt, och Helsingborgs hade redan nu flera lärjungar å reallinien än något annat svenskt läroverk med undantag för dem i Stockholm och Göteborg. Med den utvidgning af realstudenters kompetens, som alltjemt egde rum, vore det icke tvifvelaktigt, att Helsingborgs läroverk snart ej skulle kunna mottaga realister från andra län än de skånska.

Då emellertid efter realliniens indragning år 1877, latinlinien blifvit klufven i två, med delvis skild undervisning, komme lärarekrafterna vid Halmstads allmänna läroverk ej att förslå för upprättandet af en reallinie inom 6:te och 7:de klasserna, helst som Halmstads läroverk fått det minsta antal lektorer (fyra), som något läroverk egde, och det kunde förutses, att en åter upprättad reallinie skulle medföra en mycket stark tillströmning redan i 4:de och 5:te klasserna. Då det antal lärotimmar, som öfver de nuvarande skulle komma att behövas, enligt motionärernas mening utgjorde omkring 40, borde tvenne nya lärarebefattningar inrättas, af hvilka en lämpligen borde göras till en lektorstjänst, medan den andra endast behöfde blifva en extra lärarebefattning.

I anledning af förevarande motion vill Riksdagen erinra *dels* derom att Riksdagens vederbörande utskott vid 1897 års riksdag i anledning af en då väckt motion om anslag för utsträckning af undervisningen å realinien vid allmänna läroverket i Kristianstad uttalat, bland annat, att då det visat sig, att särskildt under de senare åren en allt större del af lärjungarne vid de allmänna läroverken anlitat undervisningen å reallinien, hvilket förhållande ej minst gjort sig gällande beträffande sjunde klassen, der sådan funnes på båda linierna, det syntes utskottet kunna med fog ifrågasättas, huruvida icke fullständig undervisning å reallinien borde införas vid åtskilliga af de högre allmänna läroverk, som deraf vore i saknad, samt att utskottets hemställan om afslag å motionen blifvit af Riksdagens båda kamrar antagen utan att någon anmärkning emot ofvannämnda uttalande förekommit, *dels ock* derom att 1898 års Riksdag, i anledning af en af Eders Kongl. Maj:t gjord framställning äfvensom tre särskilda inom Riksdagen väckta motioner, för beredande af tillfälle till utsträckning af undervisningen å reallinien till och med sjunde klassen vid allmänna läroverken i Vesterås, Kristianstad, Östersund och Luleå, vid hvilka läroverk

undervisning å reallinien förut meddelats endast till och med sjette klassen, på extra stat för år 1899 beviljat, såsom förhöjning i anslaget till »arfvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken», ett belopp af 8,000 kronor.

I fråga om lärjungeantalet å reallinien inom fjerde och femte klasserna vid Halmstads läroverk har Riksdagen inhemtat, att detta antal utgjort i medeltal vid höstterminernas början åren 1892—1896 i fjerde klassen 17 och i femte klassen 10, vid början af höstterminen 1897 i fjerde klassen 11 och i femte klassen 10 samt vid början af höstterminen 1898 i fjerde klassen 11 och i femte klassen 9.

De skäl, som legat till grund för 1898 års Riksdags ofvan omförmälda beslut, hafva synts Riksdagen äfven tala för att möjlighet beredes till utsträckning af undervisningen å reallinien vid Halmstads läroverk till och med sjunde klassen. Men Riksdagen har ansett det icke vara lämpligt, att de härför erforderliga medlen för närvarande ens till någon del anvisas å ordinarie stat. Det belopp, som för ifrågavarande ändamål skulle erfordras, har synts Riksdagen böra bestämmas till 3,800 kronor, hvaraf 2,000 kronor beräknats för anställande af en extra ordinarie lektor samt 1,800 kronor för anställande af en extra lärare.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt har Riksdagen med anledning af förenämnda motion, för beredande af tillfälle till utsträckning af undervisningen å reallinien vid högre allmänna läroverket i Halmstad till och med läroverkets sjunde klass, på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 3,800 kronor.

På grund af Riksdagens under punkterna 73:o) mom. b) och 74:o) anmälda beslut har anslaget till »arfvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken» i 1900 års riksstat uppförts med ett belopp af 131,800 kronor.

Högre lärarinneseminariet.

75:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, har Riksdagen för beredande åt *lärare och lärarinnor vid högre lärarinneseminariet af tillfällig löneförbättring* jemväl för år 1900, att utgå efter samma grunder som den för innevarande år beviljade, för år 1900 på extra stat anvisat enahanda belopp som för år 1899, eller 3,250 kronor.

76:o) Med anledning af hvad Eders Kongl. Maj:t i sådant afseende föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat *dels* för fort-

satt uppehållande af den valfria fjerde årskursen vid högre lärarinneseminariet ett belopp af 3,000 kronor, dels ock för beredande af fortsatt undervisning i huslig ekonomi vid seminariet och dermed förenade normalskolan för flickor ett belopp af 5,000 kronor.

Folkundervisningen.

77:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *anordnande af parallellklasser vid två folkskolelärareseminarier* på extra stat för år 1900 bevilja ett anslag af 19,400 kronor.

I sammanhang med Eders Kongl. Maj:ts berörda framställning har Riksdagen till behandling förehaft en inom Riksdagen väckt motion, deri yrkats, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, det Eders Kongl. Maj:t ville så snart ske kan till Riksdagen inkomma med förslag om *inrättande å därför lämplig ort inom Malmöhus eller Kristianstads län af ett seminarium för utbildande af folkskolelärarinnor*.

Efter att hafva omförmålt Eders Kongl. Maj:ts ofvanberörda framställning äfvensom redogjort för vissa delar af departementschefens yttrande till statsrådsprotokollet, anföra motionärerna till stöd för sin framställning följande.

Motionärerna, som ansåge behovet af ökad tillgång på lärarekrafter för folkskolan vara ådagalagdt genom hvad af chefen för ecklesiastikdepartementet i ärendet anförts, hyste emellertid en något afvikande mening i afseende å lämpligaste sättet för behovets tillgodoseende. Motionärerna ansåge nemligen, att inrättande snarast möjligt af ett nytt seminarium skulle vara den riktigaste utvägen, och befarade, att genom anordnande af parallellklasser tillkomsten af ett nytt seminarium skulle försvåras eller åtminstone fördröjas. För denna uppfattning hemtade motionärerna ett stöd i de antydningar, som i statsrådsprotokollet förekomme derom, att vid början af läsåret 1900—1901 parallellklasser borde anordnas vid ytterligare två seminarier. Det väntade resultatet af en sådan anordning skulle enligt statsrådsprotokollet blifva, att, sedan parallellklasser inrättats vid fyra seminarier, man skulle årligen kunna utexaminera lika många elever, som, om ett nytt seminarium anordnades. Så länge parallellklasserna komme att fungera, skulle de sålunda träda i stället för ett nytt seminarium och göra inrättandet af ett sådant öfverflödigt. Och sedan början en gång blifvit gjord med inrättande af parallellklasser, kunde enligt motionärernas förmenande en sådan anordning naturligen endast småningom upphöra i den mån, som de särskilda årsklasserna af elever hunnit fullständigt genomgå

de föreskrifna kurserna och blifvit från vederbörande seminarier utexaminerade. En indragning af parallellklasserna kunde ej heller väntas blifva genomförd utan motstånd från ortsmyndigheternas sida, och de anordningar, som under tiden måst vidtagas för utvidgning af seminariets lokaler m. m., skulle antagligen i och med parallellklassernas indragning till större eller mindre del visa sig obehöfliga och onyttiga.

Hvad som särskildt föranledt motionärerna att för Riksdagen framhålla denna deras uppfattning af den nu ifrågavarande angelägenheten vore den omständigheten, att i de båda skånska länen behovet af ett derstädes förlagdt folkskolelärarinneseminarium sedan lång tid tillbaka gjort sig gällande. Allt för ofta hade det i dessa län inträffat och inträffade det alltjemt, att unga qvinnor med afgjord håg och fallenhet för lärarinnekallet nödgades afstå från sin önskan att dertill förskaffa sig erforderlig utbildning allenast af den orsak, att genomgåendet af ett seminarium på aflägsen ort — i Kalmar, Stockholm eller Skara — vore förbundet med afsevärdt högre kostnader, än fallet skulle varit, om en sådan bildningsanstalt för qvinliga elever funnits att tillgå på närmare håll. Vidare hade inom de båda nämnda länen under de senaste åren visat sig en afgjord benägenhet att i allt större utsträckning använda qvinliga lärarekrafter, och i synnerhet vore detta enligt motionärernas mening fallet i städer, köpingar och större stationssamhällen, der ett flertal lärare anställdes vid samma skola. Erfarenheterna rörande qvinnans deltagande i folkskolans arbete hade nemligen i Skåne liksom i andra delar af landet varit sådana, att den misstro, som i åtskilliga afseenden förefunnits emot qvinnans lämplighet och duglighet för lärarinnekallet, allt mer och mer gifvit vika, och att i stället den öfvertygelsen börjat göra sig gällande, att det vore önskvärdt, om qvinliga arbetskrafter kunde i än högre grad, än hittills varit fallet, komma till användning i skolans tjänst. Då sålunda viktiga skäl syntes motionärerna tala för att den utvidgning af seminarieundervisningen, hvars behöflighet påvisats i statsrådsprotokollet, måtte väsentligen komma den qvinliga seminarieundervisningen till godo, ansåge motionärerna rätta tiden nu vara kommen för förverkligandet af det nämnda, inom Skåne lifligt kända önskemålet. Att det qvinliga seminarium, som enligt motionärernas åsigt borde snarast möjligt inrättas, borde förläggas till lämplig ort inom Skåne, syntes motionärerna vara betingadt redan af provinsens talrika befolkning, uppgående enligt senaste befolkningsstatistiken till nära en åttendedel af rikets hela folkmängd. Då det dessutom kunde med visshet antagas, att ett sådant seminarium skulle komma att anlitas äfven af befolkningen i Blekinge och södra delen af Halland, syntes motionärerna något tvifvel icke kunna råda derom, att dess rätta plats vore att söka

inom Skåne. Det skulle också helt visst inom denna provins väcka förstämning och missnöje, om genom åtgärder af annan art utsigterna till erhållande af ett qvinligt seminarium inom provinsen undanskötes till en obestämmd framtid.

Af hvad motionärerna sålunda anfört ansåge de framgå, att de helst önskat föreslå Riksdagen beviljande af erforderligt anslag för upprättande å lämplig ort inom Malmöhus eller Kristianstads län af ett seminarium för utbildande af folkskolelärarinnor, men då nödig utredning angående den härför behöfliga kostnaden icke stode motionärerna till buds, helst som den del af kostnaderna, som afsåge anskaffande af tomt och byggnader för seminariet, vore beroende på den ort, dit seminariet kunde komma att förläggas, och det närmare bestämmandet af orten syntes motionärerna lämpligen böra öfverlemnas åt Kongl. Maj:t, så ansåge motionärerna sig för närvarande — utan att i detta sammanhang framställa något yrkande beträffande det af Eders Kongl. Maj:t begärda anslaget för anordnande af parallelklasser — endast böra hemställa, att Riksdagen måtte till Eders Kongl. Maj:t aflåta en skrifvelse af ofvan angifna innehåll.

Riksdagen har icke tilltrött sig att bedöma, huruvida inrättandet af ett nytt seminarium för qvinliga elever må vara af ett nära förestående behof påkalladt, eller inom hvilken del af landet ett sådant seminarium, om detsamma befinnes erforderligt, lämpligast bör förläggas; men då en utredning af dessa förhållanden synes Riksdagen vara önskvärd, har Riksdagen trott sig böra, i anledning af berörda motion, hos Eders Kongl. Maj:t göra hemställan om verkställande af en sådan utredning, dervid Eders Kongl. Maj:t icke lärer underlåta att jemväl taga i öfvervägande, hvad af motionärerna blifvit anfördt i fråga om lämpligheten af det nya seminariets förläggande inom Malmöhus eller Kristianstads län.

Riksdagen har, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1900 beviljat för anordnande af parallelklasser vid två af rikets folkskolelärareseminarier ett anslag af 19,400 kronor.

Tillika får Riksdagen hos Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, huruvida inrättandet af ett nytt seminarium för utbildande af folkskolelärarinnor kan vara af behofvet påkalladt samt inom hvilken del af landet ett sådant seminarium, om detsamma befinnes erforderligt, lämpligast bör förläggas.

78:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för innevarande år egt rum, till

löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärareseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjänstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier efter samma grunder, som blifvit för år 1899 bestämda, på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 36,300 kronor.

79:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1898 och 1899 egt rum, jemväl för år 1900 på extra stat anvisat ett belopp af 20,000 kronor till *understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor*, som åtnjuta bidrag af statsmedel.

80:o) Riksdagen har, med anledning af en inom Riksdagen väckt motion, på extra stat för år 1900 anvisat ett extra anslag af 4,000 kronor att användas till *resestipendier åt folkskolelärare och folkskolelärarinnor* under de vilkor och bestämmelser Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt föreskrifva.

De tekniska läroverken.

81:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 bevilja till förstärkning af lärarekrafterna vid *tekniska högskolan* 8,300 kronor, till ökning af sekreterarens och kamrerarens derstädes arfvoden 500 kronor, till förändring i hufvudbyggnadens vid högskolan inredning samt värmelednings- och belysningsanordningar 30,400 kronor, samt till förstärkning af undervisningsmaterielen derstädes 8,254 kronor, eller tillhoppa 47,454 kronor.

Ehuru Riksdagen, som sistlidet år bifallit Eders Kongl. Maj:ts då gjorda framställning om utvidgning och omorganisation af tekniska högskolan, anser sig haft grundad anledning antaga, att ökade anslag till högskolan icke skulle under den närmaste tiden ifrågasättas, har Riksdagen likväl ansett sig böra i hufvudsakliga delar bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning. Enligt hvad Riksdagen försport lärar nemligen tillgången på ingenjörer för närvarande knappast kunna anses motsvara de tekniska yrkenas alltjemt växande behof. Och hvad angår de kostnader förslaget skulle medföra, har Riksdagen funnit, att i förhållande till den väsentliga ökningen i högskolans elevantal och med afseende derå, att högskolans organisation nu skulle kunna väntas blifva definitivt genomförd, kostnaderna icke kunna anses vara för höga.

Vid granskning af de särskilda föreslagna utgiftsposterna har Riks-

dagen — om ock Riksdagen icke funnit alla de ökade utgifterna vara nödvändiggjorda uteslutande genom ökningen i elevantalet — likväl icke ansett sig böra göra annan förändring än som föranledes deraf att någon förhöjning i sekreterarens och kamrerarens arfvoden icke synes Riksdagen vara af behovet påkallad.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat följande anslag till tekniska högskolan: till förstärkning af lärarekrafterna 8,300 kronor; till förändring i hufvudbyggnadens inredning samt värmelednings- och belysningsanordningar 30,400 kronor; till förstärkning af undervisningsmaterielen 8,254 kronor, eller sålunda tillhopa 46,954 kronor; samt

att Eders Kongl. Maj:ts framställning om anslag till förhöjning af sekreterarens och kamrerarens vid tekniska högskolan arfvoden icke af Riksdagen bifallits.

82:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 bevilja dels till förstärkning af lärarekrafterna vid *tekniska skolan i Stockholm* 2,000 kronor, dels till inköp och underhåll af inventarier och undervisningsmateriel vid skolan 10,750 kronor, eller tillsammans 12,750 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, har på extra stat för år 1900 anvisat till förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Stockholm 2,000 kronor, samt till inköp och underhåll af inventarier och undervisningsmateriel vid skolan 10,750 kronor, eller tillsammans 12,750 kronor.

83:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1896—1899 egt rum, till *understöd åt lägre tekniska yrkesskolor* och till bestridande af kostnader för deras inspektion, på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 45,000 kronor, under vilkor att det bidrag, som af dessa medel kommer att utbetalas till understöd åt sådan skola, icke får öfverstiga hvad vederbörande kommun kontant tillskjuter för skolan.

Gymnastiska centralinstitutet.

84:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till aflönande af en *extra lärare i sjukgymnastik vid gymnastiska centralinstitutet* på extra stat för år 1900 bevilja ett anslag af 2,500 kronor.

Med anslutning till hvad Eders Kongl. Maj:t sålunda föreslagit, har Riksdagen för aflönande af en extra lärare i sjukgymnastik vid gymnastiska centralinstitutet på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 2,500 kronor.

Medicinalstyrelsen med dithörande stater.

85:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 anvisa dels till arfvode för *granskning af hospitalens räkenskaper* ett belopp af 1,200 kronor, dels ock till ökad *biträde hos medicinalstyrelsen vid hospitalsärendenas behandling* en summa af 6,000 kronor, dock, hvad denna summa beträffar, under förbehåll att deraf innehölles ett belopp, motsvarande hvad serafimerordensgillets förre sekreterare T. A. Billbergh kunde komma att af de till honom för år 1900 i ersättning för sekreterareaflöning från allmänna indragningsstaten utgående medel afstå till bekostande af biträde åt medicinalstyrelsen vid handläggning af sekreteraregöromål å hospitalsafdelningen.

På grund häraf har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat till arfvode för *granskning af hospitalens räkenskaper* ett belopp af 1,200 kronor, samt till ökad *biträde hos medicinalstyrelsen vid hospitalsärendenas behandling* en summa af 6,000 kronor under förbehåll att deraf innehålles ett belopp, motsvarande hvad serafimerordensgillets förre sekreterare T. A. Billbergh kan komma att af de till honom för nämnda år i ersättning för sekreterareaflöning från allmänna indragningsstaten utgående medel afstå till bekostande af biträde åt medicinalstyrelsen vid handläggning af sekreteraregöromål å hospitalsafdelningen.

Sanatorier.

86:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för åstadkommande af ett *sanatorium för lungotspatienter i södra Sverige* af förut beviljad anslag på extra stat för år 1900 anvisa 250,000 kronor.

I anslutning härtill har Riksdagen för åstadkommande af ett *sanatorium för lungotspatienter i södra Sverige* af förut beviljad anslag på extra stat för år 1900 anvisat 250,000 kronor.

Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen.

87:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen, att på extra stat för år 1900 anvisa ett anslag af 2,000 kronor till anordnande af *repetitionskurser för äldre barnmorskor* och till beredande, så vidt ske kunde, af fri bostad eller hyresbidrag åt deltagarinnorna deri under den tid, de genomginge dessa kurser.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 2,000 kronor till anordnande af repetitionskurser för äldre barnmorskor och till beredande, så vidt ske kan, af fri bostad eller hyresbidrag åt deltagarinnorna deri under den tid, de genomgå dessa kurser.

88:o) I anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 6,000 kronor såsom bidrag till uppehållande af *allmänna barnbördshusets* verksamhet.

Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien.

89:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning och då, enligt hvad i statsrådsprotokollet upplyses, de extra anslag å tillsammans 9,200 kronor, som för *ändamål, tillhörande akademiens verksamhet*, blifvit för innevarande år liksom för flera föregående år beviljade, äro för samma ändamål fortfarande erforderliga, har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat följande anslag till vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:

till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflöning åt vaktbetjening 4,000 kronor;

till undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlemningar m. m. 3,200 kronor; samt

till utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m. 2,000 kronor.

90:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för vidtagande

af konserveringsåtgärder vid Visby stadsmur på extra stat för år 1900 anvisa återstoden af förut beviljad anslag, 9,025 kronor.

Riksdagen har af det för vidtagande af konserveringsåtgärder vid Visby stadsmur beviljade anslag å 18,050 kronor på extra stat för år 1900 anvisat återstående beloppet 9,025 kronor.

■ Naturhistoriska riksmuseum.

91:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen till inköp och insamling af naturalier vid *naturhistoriska riksmuseets afdelning för arkegoniater och fossila växter*, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter jemväl för år 1900 på extra stat anvisat 2,000 kronor.

92:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 uppföra en summa af 7,300 kronor till vård, underhåll och förkofran af *naturhistoriska riksmuseets etnografiska samling*.

Riksdagen, som på extra stat för hvartera af åren 1898 och 1899 anvisat för ifrågavarande ändamål ett anslag af 7,300 kronor, har dervid beträffande ett belopp af 4,500 kronor, afsedt till arfvode åt en särskild föreståndare för samlingen, uppställt ett vilkor, enligt hvilket sistnämnda belopp icke finge utgå, förrän visadt blifvit, att det för uppförande af en nybyggnad för samlingen beräknade belopp åstadkommits.

Riksdagen har vid pröfning af nu förevarande ärende funnit, att anställandet af en föreståndare för de ifrågavarande samlingarnas underhåll och vård icke bör genom ett fortsatt uppställande från Riksdagens sida af det af 1897 och 1898 års Riksdagar vid anslaget fästade vilkor uppskjutas till en obestämd framtid, helst som för åstadkommande af en byggnad för samlingarna med nuvarande högt uppdrifna pris på materialier och arbetskraft synes erfordras vida högre belopp än det härför beräknade samt något statsanslag till byggnadskostnaderna icke synes böra påräknas.

På grund häraf och då Riksdagen i öfrigt icke haft något att emot framställningen erinra, har Riksdagen, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande förslag, på extra stat för år 1900 uppfört en summa af 7,300 kronor till vård, underhåll och förkofran af naturhistoriska riksmuseets etnografiska samling.

Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda.

93:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till uppehållande af undervisningen vid de i Vadstena och Bollnäs anordnade *läroanstalter för öfveråriga döfstumma* anvisa ett extra anslag för år 1900 af 32,800 kronor.

Riksdagen har med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning för uppehållande af undervisningen vid de i Vadstena och Bollnäs anordnade läroanstalter för öfveråriga döfstumma på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 32,800 kronor.

94:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, till *handtverksskolan i Kristinehamn för blinda*, på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag till enahanda belopp, som för detta ändamål under närmast föregående år anvisats, eller 10,000 kronor.

95:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 bevilja för uppehållande af *förskolans för blinda å Tomteboda verksamhet* 10,350 kronor.

Riksdagen har på extra stat för år 1900 beviljat för uppehållande af *förskolans för blinda å Tomteboda verksamhet* 10,350 kronor.

96:o) På grund af hvad Eders Kongl. Maj:t derom föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat till *tryckning af blindskrifter* 2,500 kronor och till *understöd åt blindlärareelever samt till reseunderstöd åt blindlärare* 1,200 kronor.

97:o) På grund af hvad Eders Kongl. Maj:t derom föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1900 till *förhållande af lokal för förskolan för blinda i Vexjö* beviljat ett anslag af 4,000 kronor.

98:o) Sedan 1998 års Riksdag beviljat 117,000 kronor för *uppförande af en byggnad* för förskolan för blinda i Vexjö m. m. och deraf anvisat 60,000 kronor på extra stat för år 1899, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att för år 1900 å extra stat anvisa återstoden af ifrågasvarande anslag, eller 57,000 kronor.

Med anledning häraf har Riksdagen af det för uppförande af en byggnad för förskolan för blinda i Vexjö m. m. beviljade anslag å 117,000 kronor på extra stat för år 1900 anvisat återstående beloppet 57,000 kronor.

Hospitalsvården.

99:o) Eders Kongl. Maj:t har i särskild proposition af den 30 december 1898 angående förvärfvande för Visby hospitals räkning af dervarande länslasarets byggnader m. m. föreslagit Riksdagen, bland annat, att på extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 28,000 kronor till förvärfvande af de *Gotlands läns landsting tillhöriga byggnader och tomter*, som nu användas för länets lasarets och kurhus' behof, att dermed förbättra och utvidga Visby hospital.

På sätt Riksdagen i särskild skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anmäler, har Riksdagen på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 28,000 kronor till förvärfvande af de landstinget tillhöriga byggnader och tomter, som nu användas för länets lasarets och kurhus' behof, att dermed förbättra och utvidga Visby hospital.

100:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 bevilja ett anslag af 18,000 kronor till underhåll af Jerfsö sjukhus för spetelske.

Denna Eders Kongl. Maj:ts framställning har af Riksdagen bifallits.

Diverse anslag.

101:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åtskilliga föregående år egt rum, jemväl för år 1900 på extra stat anvisat ett belopp af 2,000 kronor till *svenska fornskriftsällskapet*.

102:o) Likaledes på grund af derom utaf Eders Kongl. Maj:t gjord framställning har Riksdagen, på sätt för flera föregående år egt rum, till *beredande af religionsvård åt svenske sjömän* i utländska hamnar samt åt andra derstädes sig uppehållande landsmän beviljat ett extra anslag för år 1900 af 10,000 kronor.

103:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen för beredande af *religionsvård inom Hernösands stifts finsktalande församlingar* på extra stat beviljat till anställande af två kontraktsadjunkter inom Vesterbottens fjerde kontrakt 12,000 kronor, deraf 4,000 kronor att utgå under år 1900;

till resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter 1,500 kronor, deraf 500 kronor att utgå under år 1900; samt

till två stipendier för utbildande vid universitetet af prester, förtrogna med finska språket, 4,500 kronor, deraf 1,500 kronor att utgå under år 1900,

med rätt för Eders Kongl. Maj:t att meddela de närmare bestämmelser, som må erfordras rörande anslagens användande.

104:o) Sedan 1898 års Riksdag, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning, på extra stat beviljat till anställande af *tre kontraktsadjunkter* inom Södra lappmarkens samt de delar af Vesterbottens andra och tredje kontrakt, som tillhöra lappmarken, 18,000 kronor, deraf 6,000 kronor att utgå under år 1899, samt till resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter 2,250 kronor, deraf 750 kronor att utgå under sistnämnda år, har Eders Kongl. Maj:t nu föreslagit Riksdagen att anvisa för år 1900 af anslaget till kontraktsadjunkterna 6,000 kronor samt af anslaget till resekostnadsersättning åt dessa 750 kronor.

Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning har af Riksdagen bifallits.

105:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för hvart och ett af åren 1891—1899 egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 25,000 kronor, att ställas till styrelsens för *nordiska museet* förfogande för att enligt dess bestämmande användas för museet tillhörande ändamål.

106:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1898 och 1899 eget rum, för år 1900 anvisat ett extra anslag af 3,650 kronor, att på de vilkor, Eders Kongl. Maj:t kan finna lämpligt bestämma, användas till understöd för utgifvande äfven under sistnämnda år af tidskriften »*Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmälen och svenskt folkliif*».

107:o) Uti en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte på extra stat under åttonde hufvudtiteln till Eders Kongl. Maj:ts disposition för *åstadkommande af en utförlig ordbok öfver Gotlands folkemål* ställa ett belopp af 5,500 kronor att utgå med 1,100 kronor under hvardera af åren 1900—1904 på vilkor i öfrigt, som Eders Kongl. Maj:t egde bestämma.

Till stöd för denna framställning har i motionen anförts följande.

Gotlands läns landsting hade förlidet år beslutit att för åstadkom-

mande af en ordbok öfver gotlandsmålet, på grundval af bröderna Säves i Upsala universitets bibliotek förvarade samlingar, under hvartera af de fem åren 1899—1903 af landstingsmedel utbetala 300 kronor, eller tillsammans 1,500 kronor; dock under vilkor, att landstingets bidrag ej skulle utgå förr, än visas kunde, att i öfrigt nödiga medel, 5,400 kronor, genom statsanslag eller på annat sätt funnes för angifna ändamål garanterade.

Bröderna P. A. Säve och Carl Säve, af hvilka den förre framleft sitt lif i Visby som adjunkt vid dervarande högre allmänna läroverk och den senare varit den förste professorn i nordiska språk i Upsala, hade efterlemnadt mycket omfattande och efter sakkunniges utlåtande synnerligen värdefulla samlingar rörande företrädesvis Gotlands, men äfven andra landskaps folkspråk och folkminnen. Den sist kvarlevande af dessa bröder, P. A. Säve, hade testamenterat samlingarna till Upsala universitet i hopp om att universitetet skulle sörja för deras offentliggörande. För sådana ändamål hade dock universitetet inga medel att disponera. Nu hade emellertid två professorer vid detta universitet, professorerna A. Noreen och J. A. Lundell, hvilka vore att betrakta såsom särskildt sakkunnige i förevarande fall, uppgjort ett förslag till publikation och oegennyttigt förklaradt sig villiga att ordna, leda och öfvervaka utgifvandet af den del af samlingarna, hvars redaktion vore mest brådskande, nemligen ordboken. Deras detaljerade kostnadsförslag, som legat till grund för det gotländska landstingets beslut, kräfdes för ordboken ensam 7,000 kronor, och arbetet beräknades taga en tid af fem år. Gotlands läns landsting hade af kärlek till fäderneön och dess minnen beviljat för här berörda ändamål ett för dess förhållanden frikostigt understöd. Men med hänsyn till sin egentliga betydelse rörde saken tydligtvis mindre Gotlands än den svenska vetenskapen i allmänhet. De gotländska munarterna sades intaga en alldeles särskild ställning och representera ensamma för sig en af de fyra grupper, i hvilka de skandinaviska folkmålen plägade indelas. Af den närmare kännedom om gotlandsmålen, som blott en någorlunda fullständig ordbok kunde förmedla, väntades viktiga uppslag ej blott för Skandinaviens språkhistoria, utan äfven för de germanska språkens och stammarnes äldre historia i det hela. Det syntes därför vara en oafvislig pligt för vårt land att, så fort ske kunde, förskaffa språkforskare och historiker den hjälp, åstadkommandet af en någorlunda fullständig gotländsk ordbok skulle innebära; och arbetet måste göras snart, innan det gamla målet fullständigt hunne glömmas på ön. Huru värdefulla de Säveska ordsamlingarna — upptagna i ett tjugutal anteckningsböcker — än vore, vore det nemligen mycket sannolikt, att vid en sorgfällig redaktion skulle

uppdyka frågor i mängd, som kunde säkert lösas endast genom utfrågande af personer, som ännu kunde det gamla gutamålet.

Statsverket lemnade väl ett årligt understöd för landsmålstidskriften, men tydligt vore, att denna publikation, som hufvudsakligen vore afsedd för mindre omfattande arbeten, icke kunde inrymma den här ifrågasatta ordboken, som beräknades fylla minst 75 tryckark.

Utan statens mellankomst funnes säkerligen ingen utsigt att få denna viktiga ordbok till stånd, hvilken enligt sakkunniges påstående, alltsedan svenskan och dermed beslägtade tungomål börjat göras till föremål för vetenskapliga studier, utgjort ett stående önskningsmål för nordiska språkforskare.

Riksdagen, som genom intyg af åtskilliga sakkunniga personer erhållit full bekräftelse på de i motionen innefattade uppgifterna angående den vetenskapliga betydelsen af det ifrågasatta ordboksarbetet äfvensom derom, att ledningen af arbetet enligt den därför uppgjorda planen skulle komma i synnerligen goda händer, har för åstadkommande af en utförlig ordbok öfver Gotlands folkmål beviljat ett anslag af 5,500 kronor samt deraf på extra stat för år 1900 anvisat 1,100 kronor att utgå på de vilkor, Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

108:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen, till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »*Nordiskt medicinskt arkiv*», jemväl för år 1900 på extra stat beviljat ett anslag af 3,000 kronor.

109:o) Med anledning af Eders Kongl. Maj:ts framställning har Riksdagen i likhet med hvad för åren 1896—1899 egt rum, till understöd för fortsatt utgifvande af tidsskriften »*Acta mathematica*», på extra stat för år 1900 anvisat 3,000 kronor.

110:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till understöd, på de i statsrådsprotokollet angifna vilkor, åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna *föreläsningkurser för arbetsklassen*, å extra stat för år 1900 bevilja ett anslag af 55,000 kronor.

Med hänsyn till det lifliga intresse, hvarmed de ifrågavarande föreläsningkurserna synas omfattas inom skilda delar af vårt land, till följd hvaraf ock det för innevarande år för ändamålet anvisade anslag visat sig otillräckligt, har Riksdagen funnit sig böra bevilja det af Eders Kongl. Maj:t nu äskade förhöjda anslaget; dervid emellertid Riksdagen ansett sig böra dels erinra om den af 1898 års Riksdag uttalade önskan, att den af

Eders Kongl. Maj:t utöfvade kontrollen öfver de ifrågavarande föreläsningarna måtte så inrättas, att den största möjliga säkerhet vunnes därför, att föreläsningarna blefve till verklig nytta för de samhällsklasser, för hvilka de vore afsedda, dels ock uttala önskvärdheten, att förhöjningen i anslaget måtte företrädesvis komma sådana orter till godo, der af staten understödda föreläsningsskurser icke förut vore verksamma.

Riksdagen har, med bifall till Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning, för år 1900 beviljat ett extra anslag af 55,000 kronor, att på de i statsrådsprotokollet öfver ecklesiastikärenden den 13 januari 1899 angifna villkor användas till understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningsskurser för arbetsklassen.

111:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1897—1899 egt rum, på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 5,000 kronor, att under de villkor, Eders Kongl. Maj:t kan finna skäligt bestämma, användas till understöd åt de vid Upsala enskilda läroverk och Ateneum för flickor i Stockholm samt af Göteborgs allmänna folkskolestyrelse anordnade *undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi*.

112:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att å extra stat för år 1900 anvisa till *underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmätningstationerna m. m.* 2,500 kronor, eller enahanda belopp, som en följd af år för ändamålet beviljats, samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder 1,300 kronor, eller tillhoppa 3,800 kronor.

Riksdagen har på extra stat för år 1900 anvisat till underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmätningstationerna m. m. 2,500 kronor; samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder 1,300 kronor, eller tillhoppa 3,800 kronor.

113:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom framställda förslag har Riksdagen, i likhet med hvad för hvardera af åren 1895—1899 egt rum, jemväl för år 1900 å extra stat anvisat ett anslag af 4,000 kronor, att mot redovisningsskyldighet ställas till svenska nykterhetssällskapets *förfogande för utgifning och spridning af nykterhetsskrifter*.

114:o) På grund af Eders Kongl. Maj:ts derom gjorda framställning har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1894—1899 egt rum, på extra stat för år 1900 beviljat ett anslag af 2,000 kronor, att utgå till under-

stöd åt *kuranstalten Sans-Souci* invid Upsala på vilkor, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga.

115:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 bevilja ett anslag af 7,500 kronor att utgå till understöd åt *Stockholms alkoholisthem* på vilkor, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvades lämpliga.

Riksdagen, som, på sätt under näst föregående punkt i denna skrifvelse anmälts, anvisat ett anslag af 2,000 kronor till kuranstalten Sans-Souci, hvarest sju patienter kunna mottagas, har med hänsyn till det antal patienter, som, enligt hvad i statsrådsprotokollet uppgifvits, kan mottagas vid Stockholms alkoholisthem, ansett sig icke böra bevilja större belopp för nu ifrågavarande ändamål än 4,000 kronor, hvadan Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning på det sätt bifallits, att å extra stat för år 1900 anvisats 4,000 kronor att utgå till understöd åt Stockholms alkoholisthem på vilkor, som af Eders Kongl. Maj:t pröfvas lämpliga.

116:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 anvisa, för anställande af *historiska forskningar rörande Sverige i Vatikanska arkivet i Rom*, 3,000 kronor, att utgå enligt vissa i statsrådsprotokollet omförmälda vilkor och bestämmelser.

Riksdagen, som af riksarkivariens i statsrådsprotokollet intagna framställning funnit, att det syfte, som med ifrågavarande, af tre föregående Riksdagar beviljade anslag varit afsedt, kan väntas blifva slutligen vunnet, om arkivforskningarna fortsättas under arbetsåret 1899—1900, har ansett sig böra bifalla Eders Kongl. Maj:ts förevarande framställning; och har alltså Riksdagen såsom understöd för fortsatt anställande af historiska forskningar rörande Sverige uti vatikanska arkivet i Rom anvisat på extra stat för år 1900 ett anslag af 3,000 kronor, att utgå under vilkor, att den person, åt hvilken utförandet af berörda forskningar uppdrages, skall vara skyldig ej mindre att arbeta i vatikanska arkivet hela den tid af det med hösten 1899 börjande arbetsåret, hvarunder arkivet hålles öppet, och använda den återstående tiden till arbeten, som stå i sammanhang med detta hans hufvuduppdrag, än äfven att efter ifrågavarande arbetsårs slut afgifva redogörelse för det gångna årets arbeten äfvensom till riksarkivet öfverlemna de af honom under året gjorda afskrifter och anteckningar.

117:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till *restaurering af Mariakyrkan i Sigtuna* i hufvudsaklig öfverensstämmelse

med öfverintendentsembetets förslag å extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 23,000 kronor.

På grund af hvad i ärendet förekommit har Riksdagen funnit sig böra bevilja anslag af statsmedel för restaurering af Mariakyrkan i Sigtuna i enlighet med öfverintendentsembetets förslag; men då enligt Riksdagens åsigt församlingarna böra vidkännas de med restaureringsarbetet förbundna kostnader, såvidt desamma erfordras för kyrkans bibehållande såsom gudstjenstlokal, och endast de kostnader, som derutöfver krävas för kyrkans bevarande såsom byggnadshistoriskt minnesmärke, böra drabba staten, har Riksdagen, som förutsätter, att det framtida underhållet af kyrkan skall åligga församlingarna, ansett statens bidrag till restaureringsarbetet skäligen kunna begränsas till 17,000 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, har Riksdagen, såsom bidrag till restaurering af Mariakyrkan i Sigtuna i hufvudsaklig öfvensstämmelse med öfverintendentsembetets förslag, å extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 17,000 kronor.

118) Med åberopande af bilagdt protokoll öfver ecklesiastikärenden för den 6 mars innevarande år har Eders Kongl. Maj:t uti en till Riksdagen samma dag aflåten proposition (n:o 64) föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till *restaurering af Husaby församlings kyrka* i enlighet med fastställt ritningsförslag för extra stat för år 1900 bevilja ett belopp af 25,000 kronor.

Med hänsyn till Husaby kyrkas antiqvariska och konsthistoriska betydelse har Riksdagen ansett sig böra medgifva, att en del af kostnaderna för densammas restaurering bestrides af statsmedel; men då staten icke kan anses skyldig att bidraga till nämnda kostnader i större mån än såvidt de afse kyrkans återställande såsom historiskt minnesmärke, under det att åtskilliga af de föreslagna restaureringsarbetena endast synas afse att underhålla kyrkan såsom gudstjenstlokal, hvilket är en församlingens angelägenhet, har Riksdagen, som förutsätter, att det framtida underhållet af kyrkan skall åligga församlingen ensam, för ifrågavarande ändamål anvisat 17,500 kronor, hvarmed, enligt Riksdagens åsigt, de kostnader, hvilka enligt det föreliggande förslaget afse kyrkans iståndsättande såsom forntida minnesmärke, måste anses kunna betäckas.

Riksdagen har alltså såsom bidrag till restaurering af Husaby församlings kyrka i enlighet med fastställt ritningsförslag på extra stat för år 1900 anvisat 17,500 kronor.

119:o) Eders Kongl. Maj:t har i statsverkspropositionen föreslagit Riks-

dagen att under i statsrådsprotokollet för ecklesiastikärenden den 13 sistlidne januari angifven förutsättning och enligt deri i öfrigt omförmälda bestämmelser å extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 12,000 kronor till bidrag för *uppförande af en kapellbyggnad i Qvickjock*.

Riksdagen har, under förutsättning att Jockmocks församling efter af vederbörande jägmästare, der så erfordras på församlingens bekostnad, verkställd utstämpling från närbelägen kronoöfverloppsmark kostnadsfritt utfår det för kapellbyggnaden erforderliga virke, på extra stat för år 1900 beviljat 12,000 kronor till bidrag för uppförande af en kapellbyggnad i Qvickjock i öfverensstämmelse med af öfverintendentsembetet uppgjorda, i ärendet företedda ritningar.

120:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för *uppförande af en kapellbyggnad i Junosuando by af Pajala församling*, i hufvudsaklig öfverensstämmelse med af öfverintendentsembetet uppgjord ritning, samt till anläggning af begravningsplats, å extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 22,000 kronor.

Riksdagen, som ansett statsanslag böra beviljas för uppförande af en kapellbyggnad i Junosuando by samt till anläggning af en begravningsplats derstädes, har vid granskning af handlingarna trott sig finna, att vissa förenklingar i byggnadsplanen skulle kunna vidtagas, på grund af hvilka statens bidrag skulle kunna begränsas till ett något lägre belopp, än af Eders Kongl. Maj:t föreslagits; och har Riksdagen ansett, att beloppet skäligen skulle kunna bestämmas till 18,000 kronor.

Riksdagen har sålunda, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition, för uppförande af en kapellbyggnad i Junosuando by af Pajala församling samt till anläggning af begravningsplats derstädes å extra stat för år 1900 anvisat ett anslag af 18,000 kronor.

121:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för bestridande af kostnaderna för *utredningar angående presterskapets aflöningsförhållanden med mera* såsom förslagsanslag på extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 10,000 kronor.

På grund häraf har Riksdagen, i likhet med hvad för åren 1898 och 1899 egt rum, för bestridande af kostnaderna för utredningar angående presterskapets aflöningsförhållanden med mera, på extra stat för år 1900 anvisat ett förslagsanslag af 10,000 kronor.

122:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen *dels* i statsverkspropositionen att till bestridande af *kostnader för en gradmätning å Spets-*

bergen på extra stat för år 1900 anvisa återstoden, 50,000 kronor, af förut beviljadt belopp, dels ock uti en den 1 mars innevarande år till Riksdagen aflåten proposition att för omförmälda ändamål på extra stat för år 1900 bevilja, utöfver ofvannämnda belopp, ytterligare 65,000 kronor.

Ehuru Riksdagen har anledning antaga, det 1898 års Riksdag, då densamma till ifrågavarande ändamål beviljade ett belopp af 100,000 kronor, förutsatte, att något anslag derutöfver icke skulle för ändamålet erfordras, har likväl Riksdagen, med hänsyn till hvad i statsrådsprotokollet anförts, ansett, att ej allenast återstoden af det år 1898 beviljade anslaget, utan äfven det belopp, Eders Kongl. Maj:t i propositionen af den 1 sistlidne mars äskat, borde af Riksdagen beviljas.

Riksdagen har alltså till bestridande af på Sverige belöpande kostnader för en svensk-rysk gradmätning å Spetsbergen på extra stat för år 1900 anvisat dels återstoden, 50,000 kronor, af förut beviljadt anslag, dels ock derutöfver ytterligare 65,000 kronor, eller sålunda sammanlagdt 115,000 kronor.

123:o) I särskild proposition (n:o 58) af den 24 februari 1899 har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för en expedition till nordöstra Grönland för efterforskande af S. A. Andrée och hans följeslagare, på extra stat för år 1900 anvisa 40,000 kronor.

På sätt Riksdagen i särskild skrifvelse af den 20 sistlidne mars hos Eders Kongl. Maj:t anmält, har Riksdagen, såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för en expedition till nordöstra Grönland för efterforskande af S. A. Andrée och hans följeslagare, på extra stat för år 1900 anvisat 40,000 kronor.

124:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till det af Stockholms läraresällskap grundade pedagogiska biblioteket i Stockholm på extra stat för år 1900 anvisa ett belopp af 4,000 kronor.

Riksdagen, som ansett understöd af statsmedel böra ifrågavarande pedagogiska bibliotek beredas, har emellertid, då någon nedsättning i de föreslagna utgiftsposterna synts Riksdagen kunna åvägabringas och då det i allt fall icke med bestämdhet uppgifvits, att biblioteket skulle för nästkommande år sakna tillgång till den lokal, detsamma hittills kostnadsfritt innehåft, ansett, att statsanslaget borde begränsas till 2,500 kronor.

Riksdagen har alltså, i anledning af Eders Kongl. Maj:ts förevarande proposition, till det af Stockholms läraresällskap grundade pedagogiska

biblioteket i Stockholm på extra stat för år 1900 anvisat ett belopp af 2,500 kronor.

125:o) Eders Kongl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1900 anvisa till återgåldande af förskott för tekniska skolans i Stockholm deltagande i verldutställningen i Paris år 1900 3,000 kronor, och till reseunderstöd i afseende å nämnda utställning 12,000 kronor, eller tillsammans 15,000 kronor.

Riksdagen har på extra stat för år 1900 anvisat till återgåldande af förskott för tekniska skolans i Stockholm deltagande i verldutställningen i Paris år 1900 3,000 kronor, och till reseunderstöd i afseende å nämnda utställning 12,000 kronor, eller tillsammans 15,000 kronor.

126:o) Af statsrådsprotokollet inhemtas, att statskontoret i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t den 30 november 1898 till ersättning anmält medel, som till den af Eders Kongl. Maj:t den 4 juni 1897 tillsatta *komité för afgifvande af betänkande och förslag angående afskaffande eller inskränkande af lärareprofven m. m.* statskontoret, på grund af kongl. brefven af nämnda dag och den 26 augusti, den 8 oktober och den 3 december 1897 samt den 13 maj, den 20 maj och den 12 augusti 1898, af för händer varande medel förskottsvis utbetalt, nemligen:

resekostnadsersättning och traktamente samt arfvoden till komiténs ordförande och ledamöter	kr. 4,029: 65
ersättning till två ledamöter i komitén för mistning af aflöningsförmåner	» 118: 13
arfvoden åt vikarier för ledamöter i komitén	» 539: 70
arfvode till komiténs sekreterare	» 1,779: 59
till bestridande af tillfälliga utgifter	» 500: —
till kostnader för tryckning af komiténs betänkande	» 905: 20
<hr/>	
eller tillhopa kr. 7,872: 27.	

I ytterligare skrifvelse af samma dag hade statskontoret till ersättning anmält medel, som till den af Eders Kongl. Maj:t den 21 maj 1897 tillsatta komité för utarbetande af *förslag till stadga angående undervisnings-, studie- och examensväsendet inom de teologiska fakulteterna vid rikets universitet* statskontoret, på grund af kongl. brefven af sistnämnda dag och den 16 september 1898, af för händer varande medel förskottsvis utbetalt, nemligen:

resekostnadsersättning och traktamente samt arfvoden till

komiténs ordförande och ledamöter	kr. 3,677: 50
arfvode till komiténs sekreterare	» 1,600: —
till bestridande af trycknings- med flera kostnader	» 1,131: 77

eller tillsammans kr. 6,409: 27.

I skrifvelse jemväl af den 30 november 1898 hade statskontoret vidare till ersättning anmält ett belopp af 6,166 kronor 67 öre, som statskontoret enligt föreskrift i kongl. bref af den 17 december 1897 och den 10 juni 1898 utanordnat att användas till ökad *biträde hos medicinalstyrelsen vid hospitalsärendenas handläggning* under tiden från den 14 augusti 1897 till 1898 års slut.

I ytterligare skrifvelse af samma dag, den 30 november 1898, hade statskontoret jemväl anhållit om anvisande af ersättning för ett belopp af 1,000 kronor, som statskontoret enligt föreskrift i kongl. bref af den 22 december 1897 utanordnat såsom godtgörelse till dåvarande arkitekten hos öfverintendentsembetet A. T. Holmgren för biträde vid *uppgörande af ritningar och kostnadsförslag för ett landsarkiv i Upsala*.

Vidare hade statskontoret i skrifvelse den 10 december 1898 till ersättande anmält ett belopp af 1,000 kronor, som enligt kongl. bref den 10 augusti 1896 utbetalts såsom *lönefyllnad för år 1897 åt läraren i naturhistoria och farmakognosi vid farmaceutiska institutet*.

Sedan Eders Kongl. Maj:t genom beslut den 31 december 1897 be- myndigat öfverintendentsembetet att gå i författning om vidtagande af särskilda åtgärder och *anordningar till skydd för nationalmuseibygnaden* samt förklarar, att embetet skulle ega att till bestridande af kostnaderna för ifrågavarande arbeten af medel, som embetet omhänderhade, mot redovisning använda ett belopp af högst 6,625 kronor och framdeles hos Eders Kongl. Maj:t anmäla det utgifna beloppet till ersättning, så hade öfverintendentsembetet uti skrifvelse den 13 december 1898, med tillkännagifvande, att samtliga arbeten i fråga fullständigt afslutats, och att den utaf embetet af under händer hafvande medel guldna kostnaden för deras utförande uppgått till 6,496 kronor 18 öre, till ersättning anmält sistnämnda, af embetet förskjutna belopp och dervid tillika hemställt, att, då de vidtagna åtgärderna, hvilkas nödvändighet orsakats allenast af den omständighet, att vaktposter, som förut till museibygnadens skydd varit vid denna utställda, indragits, icke, enligt embetets förmenande, rimligen kunde hänföras till sådana reparations- och underhållsarbeten, hvartill det till embetets disposition ställda, städse för dermed afsedda ändamål hårdt anlitade anslag till byggnader och reparationer måste anses vara ämnadt

att användas, Eders Kongl. Maj:t måtte af särskilda medel, som kunde vara för Eders Kongl. Maj:t tillgängliga, godtgöra embetet det angifna förskotterade beloppet 6,496 kronor 18 öre.

För återgåldande af berörda förskott — 7,872 kronor 27 öre, 6,409 kronor 27 öre, 6,166 kronor 67 öre, 1,000 kronor, ytterligare 1,000 kronor samt 6,496 kronor 18 öre — tillhopa 28,944 kronor 39 öre, har Eders Kongl. Maj:t i enlighet med departementschefens hemställan af Riksdagen äskat ett extra anslag för år 1900 till belopp af 28,945 kronor.

Riksdagen har, till ersättning af förenämnda förskott på extra stat för år 1900 beviljat ett belopp af 28,945 kronor.

Stockholm den 13 maj 1899,

Med undersåtlig vördnad.

Bl. Litt. A.

Ordinarie anslagen under riksstatens Åttonde hufvudtitel.

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jmförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Fribeter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Ecklesiastikdepartementet.								
Departementschefen	17,000	—	—	—	—	—	17,000	—
Departementets afdelning af Kongl. Maj:ts kansli	81,800	—	—	—	—	—	81,800	—
Riks- och landsarkiven	45,100	—	—	—	—	—	45,100	—
Kongl. biblioteket	73,200	—	—	—	—	—	73,200	—
Nationalmuseum (deraf fyra särskilda <i>reservations-</i> <i>anslag</i> å tillhopa 26,800 kronor)	58,850	—	—	—	—	—	58,850	—
Kleresistaten. Nuvarande belopp	373,761	—	—	—	—	—	—	—
<i>Minskas</i> å anslaget »Fribeter och kyrko- <i>tionde»</i> från 16,000 kronor till 2,500								
kronor eller med	13,500	—	—	—	—	—	—	—
men <i>ökas</i> å anvisning i kon-								
tant från 20,674 kronor								
till 30,089 kronor eller med	9,415	—	—	—	—	—	—	—
så att anslaget i sin helhet <i>minskas</i> med	4,085	—	—	—	—	—	—	—
30,089	30,089	—	2,500	—	337,087	—	369,676	—
Domkapitlens expeditioner. Anvisning i kontant. Nu-								
varande belopp	27,659	—	—	—	—	—	—	—
<i>Ökas</i> med	515	—	—	—	—	—	—	—
28,174	28,174	—	—	—	5,841	—	34,015	—
Lappmarks ecklesiastikverk, <i>förslagsanslag</i>	55,000	—	—	—	—	—	55,000	—
Universitetet (deraf 162,700 kronor <i>förslagsanslag</i>).								
Nuvarande belopp	793,601	—	—	—	—	—	—	—
<i>Ökas</i> å anvisning i kontant								
dels med aflönning åt en vice								
bibliotekarie, en amanuens								
och en vaktmästare vid								
Upsala universitets biblio-								
tek	7,100	—	—	—	—	—	—	—
Transport 7,100: —	793,601	—	2,500	—	342,928	—	734,641	—

			Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jmförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
					Friheter.		Ersättningar.			
			Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	2,000: —	191,900: —	1,201,437	—	2,500	—	342,928	—	1,546,865	—
höjning af anslaget till bi- bliotekets underhåll och för- ökande	3,000: —									
till aflönning åt en vakt- mästare vid bakteriologiska laboratoriet	1,050: —	6,050: —	197,950	—	—	—	—	—	197,950	—
Allmänna läroverken, <i>reservationsanslag</i> .		Nuvarande								
belopp		2,923,880: —								
<i>Tillkommer:</i> höjning af anslaget till ålderstillägg	60,000: —									
d:o af anslaget till arf- voden åt extra lärare och vikarier samt oförutsedda behof	65,000: —									
ersättning för ett från Meurlingska skolfonden utgående bidrag	360: —									
d:o för studieskatten i Halland och bidraget till Karlshamns skolstat	121: —	125,481: —	3,049,361	—	—	—	—	—	3,049,361	—
Understöd åt extra ordinarie lärare vid allmänna läro- verken under förfall på grund af sjukdom, <i>förslags- anslag</i>					5,000	—	—	—	5,000	—
Understöd åt enskilda läroverk, <i>förslagsanslag</i> , högst			35,000	—	—	—	—	—	35,000	—
Högre skolor för qvinlig ungdom			200,000	—	—	—	—	—	200,000	—
Högre lärarinneseminarier			43,500	—	—	—	—	—	43,500	—
Pedagogier och folkskolor. Nuvarande belopp	26,176: —									
<i>Minskas</i> med under rubriken »Friheter och kyrkotionde» uppförda anslag, som uteslutes ur riksstaten	1,010: —		24,406	—	—	—	760	—	25,166	—
Folkundervisningen:										
Seminarier för folkskolelärares bildande. Nuvarande belopp	330,125: —									
Transport	330,125: —		4,756,654	—	2,500	—	343,688	—	5,102,842	—

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jämförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport 330,125: —	4,756,654	—	2,500	—	343,688	—	5,102,842	—
<i>Tillkommer</i> för tillgode- seende af vissa lärares och lärarinnors rätt till ålders- tillägg 900: — ytterligare medel till materiel, ved och ljus m. m. vid vissa folkskole- lärareseminarier 3,000: — 3,900: —								
334,025: —								
Stipendier för seminarieelever								
75,000: —								
Arfvoden och resekostnadsersättning åt folkskoleinspektörer								
95,000: —								
Undervisningsmateriel m. m. för folk- skolor								
20,000: —								
Understöd åt högre folkskolor								
20,000: —								
eller ett gemensamt <i>reservations- anslag</i> 544,025: —								
Bidrag till aflönande af vikarie under öfningslärares vid folkskoleläraresemi- narium sjukdom, <i>förslagsanslag</i>								
4,000: —								
Bidrag till aflönande af lärare och lära- rinnor vid seminarier för småskole- lärares och småskolelärarinnors bil- dande, <i>förslagsanslag</i>								
20,000: —								
Till befrämjande af folkundervisningen bland de i rikets nordligare trakter bosatta finnar, <i>förslagsanslag</i>								
45,000: —								
Lönstillskott åt lärare vid folkskolor och småskolor, <i>förslagsanslag</i>								
4,570,000: —								
Understöd åt folkhögskolor, <i>förslags- anslag</i>								
55,000: —								
Understöd för aflönande af lärare vid fortsättningsskolan, <i>förslagsanslag</i> ...								
50,000: —								
Bidrag till aflönande af lärare i slöjd vid folkskolorna, <i>förslagsanslag</i>								
110,000: —								
Transport 5,398,025: —	4,756,654	—	2,500	—	343,688	—	5,102,842	—

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.						S u m m a.	
			Friheter.		Ersättningar.					
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.		
Transport	5,398,025: —	4,756,654	2,500	—	343,688	—	5,102,842	—		
För anordnande af qvinlig slöjd i folkskola, mindre folkskola eller särskild slöjdskola, <i>förslagsanslag</i>	90,000: —									
Bidrag till aflönande i vissa fall af vikarie för ordinarie lärare eller lärarinnor vid folkskola, <i>förslagsanslag</i> ..	40,000: —	5,528,025	—	—	—	—	5,528,025	—		
De tekniska läroverken. Nuvarande belopp	444,025: —									
<i>Tillkommer</i> till arfvode åt en extra lärare vid tekniska högskolan 2,000: —										
höjning af anslaget till Chalmers tekniska läroanstalt 4,050: —	6,050: —	450,075	—	—	—	—	450,075	—		
Gymnastiska centralinstitutet		37,150	—	—	—	—	37,150	—		
Medicinalstyrelsen med dithörande stater (deraf 1,500 kronor <i>reservationsanslag</i>)		502,250	—	—	—	—	502,250	—		
Hyresersättning åt provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i> , högst		103,500	—	—	—	—	103,500	—		
Bidrag till extra provinsialläkares aflönande, <i>förslagsanslag</i>		12,000	—	—	—	—	12,000	—		
Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen. Nuvarande belopp	33,450: —									
<i>Tillkommer</i> : höjning af anslaget till allmänna barnbördshuset 6,000: —										
höjning af arfvodena åt biträdande lärare i Stockholm och Göteborg 2,000: —										
ersättning till barnmorskeläraren i Lund 1,358: —	9,358: —									
<i>Afgår</i> : anslaget »Friheter och kyrkotionde», som uteslutes ur riksstaten 700: —	8,658: —	42,108	—	—	—	—	42,108	—		
Ortopediska institutet		8,250	—	—	—	—	8,250	—		
Veterinärundervisningen		58,500	—	—	—	—	58,500	—		
Transport		11,498,512	2,500	—	343,688	—	11,844,700	—		

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	11,498,512	—	2,500	—	343,688	—	11,844,700	—
Vaccinationens befrämjande, <i>reservationsanslag</i>	10,500	—	—	—	—	—	10,500	—
Till bestridande af kostnader för allmän helso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	145,000	—	—	—	—	—	145,000	—
Svenska läkaresällskapet	3,000	—	—	—	—	—	3,000	—
Svenska akademien	8,250	—	—	—	—	—	8,250	—
Vetenskapsakademien	14,460	—	—	—	—	—	14,460	—
Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien (deraf 450 kronor <i>reservationsanslag</i>)	29,450	—	—	—	—	—	29,450	—
Akademien för de fria konsterna (deraf tvenne <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 21,000 kronor). Nuvarande belopp	61,900	—	—	—	—	—	—	—
Ökas å <i>reservationsanslaget</i> »Diverse anslag» med tillsammans	3,500	—	—	—	—	—	—	—
hvarjemte rubriken ändras till: Akademien för de fria konsterna (deraf tvenne <i>reservationsanslag</i> å tillhopa 24,500 kronor).	65,400	—	—	—	—	—	65,400	—
Musikaliska akademien (deraf 6,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)	51,200	—	—	—	—	—	51,200	—
Naturhistoriska riksmuseum	76,450	—	—	—	—	—	76,450	—
Meteorologiska centralanstalten (deraf 16,000 kronor <i>reservationsanslag</i>)	25,050	—	—	—	—	—	25,050	—
Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:								
Till befrämjande af döfstumundervisningen, <i>förslagsanslag</i>	200,000	—	—	—	—	—	—	—
Institutet för blinda	50,150	—	—	—	—	—	—	—
Förskolan för blinda i Vexjö	9,500	—	—	—	—	—	—	—
Fattigvården i Stockholm och landsorten	9,564	—	—	—	—	—	9,564	—
Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	75,000	—	—	—	—	—	75,000	—
Lasarettets underhåll. Nuvarande belopp	99,196	—	—	—	—	—	—	—
Minskas genom uteslutande ur riksstaten af anslaget »Friheter och kyrkotionde»	4,360	—	—	—	—	—	—	—
men ökas med ersättning för kyrkotionde	3,038	—	1,322	—	—	—	—	—
Hospitals underhåll, <i>förslagsanslag</i>	900,000	—	—	—	—	—	900,000	—
Stora barnhuset i Stockholm	78,000	—	—	—	—	—	78,000	—
Transport	13,347,360	—	2,500	—	343,688	—	13,693,548	—

	Anvisning i kontant.		Indelning och dermed jemförlig anvisning, på förslag.				S u m m a.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.	Kronor	ö.
Transport	13,347,360	—	2,500	—	343,688	—	13,693,548	—
Frimurarebarnhuset	2,750	—	—	—	—	—	2,750	—
Barnhusen i landsorten	28,380	—	—	—	—	—	28,380	—
Uppfostringsanstalter för sinnesslöa barn, <i>förslagsanslag</i>	150,000	—	—	—	—	—	150,000	—
Kyrkors underhåll. Nuvarande belopp ... 370,228: —								
<i>Minskas:</i> dels å anvisning i kontant med 6,500: —								
dels genom uteslutande ur riksstaten af anslaget »Friheter och kyrktionde» med 193,300: —	199,800: —	1,028	—	169,400	—	170,428	—	
Resestipendier samt läroböckers och lärda verks utgifvande, <i>reservationsanslag</i> . Nuvarande belopp 24,000: —								
Ökas med 6,000: —	30,000	—	—	—	—	30,000	—	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	80,000	—	—	—	—	80,000	—	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	1,500	—	—	—	—	1,500	—	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i> . Nuvarande belopp 23,053: —								
Ökas med 13: —	23,066	—	—	—	—	23,066	—	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	15,000	—	—	—	—	15,000	—	
Summa	13,679,084	—	2,500	—	513,088	—	14,194,672	—

Bil. Litt. B.

Extra ordinarie anslagen under riksstatens
Åttonde hufvudtitel.

		Kronor	ö.
Ecklesiastikdepartementet.			
<i>Riks- och landsarkiven:</i>			
Till arfvoden åt extra ordinarie tjenstemän i riksarkivet ..	1,700: —		
» fortsatt utgifvande i tryck af sådana skrifter och handlingar, som äro af vigt för fäderneslandets historia ...	3,000: —		
För fortsatt utgifvande af »Svenska riksdagsakter» m. m.	1,500: —		
» uppförande af byggnader för ett landsarkiv i Lund ..	82,563: —		
Till beredande af lokaler för ett landsarkiv i Upsala	53,000: —		
» anordnande af värmeledning i de för landsarkivet i Vadstena afsedda lokaler	5,500: —	147,263	—
<i>Nationalmuseum:</i>			
Till vård, underhåll och tillökning af statens konstindustriella samlingar	4,000: —		
För restaurering af taflor, tillhörande statens i nationalmusei förråd m. m. befintliga konstsamlingar	5,000: —		
» anordnande af nattlig bevakning vid nationalmusei-byggnaden	2,000: —		
Till inlösen af en utaf amanuensen F. R. Martin gjord samling af orientaliska konstslöjdföremål	4,860: —	15,860	—
<i>Lifrustkammaren:</i>			
För tillsyn, underhåll och vård af samlingarna m. m.		5,800	—
<i>Domkapitlens expeditioner:</i>			
För löneförbättring åt tjenstemännen vid dessa expeditioner	3,716: —		
» betäckande af brister i domkapitlens expeditionskassar	5,000: —	8,716	—
	Transport	177,639	—

		Kronor	ö.
	Transport	177,639	—
<i>Universitetet:</i>			
Till arfvode åt en lärare vid universitetet i Upsala i finsk- ugriska språk	2,500: —		
» lektorer i tyska, franska och engelska språken vid uni- versitetet i Upsala	6,000: —		
För uppehållande af undervisningen och examinationen i geografi vid universitetet i Upsala	1,000: —		
Till arfvoden åt extra ordinarie amanuenser vid universi- tetsbiblioteket i Upsala	3,500: —		
För till- och ombyggnader m. m. vid akademiska sjukhuset i Upsala	150,000: —		
Till aflöning åt en extra ordinarie professor inom juridiska fakulteten vid universitetet i Lund	4,000: —		
» lektorer i tyska, franska och engelska språken vid universitetet i Lund	6,000: —		
» särskildt arfvode åt docenten vid universitetet i Lund Sven Söderberg	3,000: —		
» aflöning åt en assistent i matematik vid Lunds uni- versitet	1,500: —		
» personligt lönetillägg åt akademikamreraren i Lund Oscar Gerhard Regnell	750: —		
» arfvoden åt extra biträden vid universitetsbiblioteket i Lund	2,500: —		
» arfvode åt en assistent vid växtfysiologiska laboratoriet vid botaniska institutionen i Lund	1,500: —		
» arfvode åt en instrumentmakare vid fysiologiska insti- tutionen i Lund	500: —	182,750	—
<i>Karolinska mediko-kirurgiska institutet:</i>			
Till arfvode åt en amanuens vid institutets gynekologiska klinik	900: —		
» arfvode åt en amanuens vid institutets kemiska labora- torium	900: —		
» en pediatrik klinik vid kronprinsessan Lovisas vård- anstalt för sjuka barn	1,800: —		
» en poliklinik för barnsjukdomar i Stockholm	2,800: —		
» bekostande af teckningar i vetenskapliga ändamål vid institutet	1,500: —		
För anskaffande och underhåll af materiel för oftalmiatrika klinikerna vid institutet	500: —		
	Transport	8,400: —	360,389 —

		Kronor	ö.
	Transport	8,400: —	360,389 —
För anskaffande till användning vid klinikerna å serafimerlasarettet af en fullständig s. k. Röntgenapparat m. m.		3,000: —	
Till fyllande af brist å det allmänna materielanslaget vid institutet		2,690: —	14,090 —
<i>Allmänna läroverken och pedagogierna:</i>			
Till tillfällig löneförbättring åt lärarne vid de allmänna läroverken och pedagogierna		429,725: —	
» betäckande af brist å det gemensamma reservationsanslaget till de allmänna läroverken.....		189,000: —	
» arfvoden åt extra och vikarierande ämneslärare vid de allmänna läroverken		131,800: —	750,525 —
<i>Högre lärarinneseminarier:</i>			
Till tillfällig löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid seminariet		3,250: —	
För fortsatt uppehållande af den valfria fjerde årskursen vid seminariet		3,000: —	
» beredande af fortsatt undervisning i huslig ekonomi vid seminariet och normalskolan		5,000: —	11,250 —
<i>Folkundervisningen:</i>			
För anordnande af parallelklasser vid två folkskolelärarseminarier.....		19,400: —	
Till löneförbättring åt lärare och lärarinnor vid folkskolelärarseminarierna samt till arfvoden åt teckningslärare för extra tjenstgöring och extra arfvoden åt musiklärare vid dessa seminarier		36,300: —	
» understöd åt mindre bemedlade lärjungar vid sådana folkhögskolor, som åtnjuta bidrag af statsmedel		20,000: —	
» resestipendier åt folkskolelärare och folkskolelärarinnor		4,000: —	79,700 —
<i>De tekniska läroverken:</i>			
Till förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska högskolan		8,300: —	
» förändring i hufvudbyggnadens vid högskolan inredning m. m.		30,400: —	
» förstärkning af undervisningsmaterielen derstädes		8,254: —	
	Transport	46,954: —	1,215,954 —

		Kronor	ö.
	Transport	46,954: —	1,215,954 —
Till förstärkning af lärarekrafterna vid tekniska skolan i Stockholm		2,000: —	
» inköp och underhåll af inventarier och undervisningsmateriel vid samma skola		10,750: —	
» understöd åt lägre tekniska yrkesskolor och till bestridande af kostnader för deras inspektion		45,000: —	104,704 —
<i>Gymnastiska centralinstitutet:</i>			
Till aflönande af en extra lärare i sjukgymnastik vid institutet			2,500 —
<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater:</i>			
Till arfvode för granskning af hospitalens räkenskaper		1,200: —	
» ökad biträde hos medicinalstyrelsen vid hospitalsärendenas behandling		6,000: —	7,200 —
<i>Sanatorier:</i>			
För åstadkommande af ett sanatorium för lungotspatienter i södra Sverige			250,000 —
<i>Barnmorskeundervisningen och barnbördshusen:</i>			
Till anordnande af repetitionskurser för äldre barnmorskor m. m.		2,000: —	
Bidrag till uppehållande af allmänna barnbördshusets verksamhet		6,000: —	8,000 —
<i>Vitterhets-, historie- och antiqvitetsakademien:</i>			
Till arfvoden åt vetenskapligt bildade biträden vid ordnandet och vården af de under akademiens inseende ställda samlingar samt till aflönning åt vaktbetjening		4,000: —	
» undersökning och beskrifning af fäderneslandets fornlenningar m. m.		3,200: —	
» utgifvande af planschverk öfver fornsaker och andra märkvärdiga föremål i statens historiska museum m. m.		2,000: —	
» vidtagande af konserveringsåtgärder vid Visby stadsmur		9,025: —	18,225 —
	Transport		1,606,583 —

		Kronor	ö.
	Transport	1,606,583	—
<i>Naturhistoriska riksmuseum:</i>			
Till inköp och insamling af naturalier vid museets afdelning för arkegoniater och fossila växter, till arbetsbiträden derstädes och till bestridande af andra med arbetena vid afdelningen förenade utgifter	2,000: —		
» vård, underhåll och förkofran af museets etnografiska samling	7,300: —	9,300	—
<i>Meteorologiska centralanstalten:</i>			
Till upprätthållande af fullständigt ordnad väderlekstjenst vid anstalten	9,050: —		
» upprätthållande af en meteorologisk station i Gellivare	300: —	9,350	—
<i>Undervisningsanstalter för döfstumma och blinda:</i>			
Till uppehållande af undervisningen vid läroanstalterna i Vadstena och Bollnäs för öfveråriga döfstumma	32,800: —		
» handverksskolan i Kristinehamn för blinda	10,000: —		
För uppehållande af förskolans för blinda å Tomtebodas verksamhet	10,350: —		
Till tryckning af blindskrifter	2,500: —		
» understöd åt blindlärareelever samt till reseunderstöd åt blindlärare	1,200: —		
» förhyrande af lokal för förskolan för blinda i Vexjö	4,000: —		
» uppförande af en byggnad för förskolan för blinda i Vexjö m. m.	57,000: —	117,850	—
<i>Hospitalsvården:</i>			
Till förvärfvande af vissa Gotlands läns landsting tillhöriga byggnader och tomter, som nu användas för länet's lasarets och kurhus' behof	28,000: —		
» understöd åt Jerfsö sjukhus för spetelske	18,000: —	46,000	—
<i>Diverse anslag:</i>			
Till svenska fornskriftsällskapet	2,000: —		
» beredande af religionsvård åt svenske sjömän m. fl. i utländska hamnar	10,000: —		
	Transport	12,000: —	1,789,083 —

		Kronor	ö.
	Transport	12,000: —	1,789,083 —
Till anställande af två kontraktsadjunkter inom Vesterbottens fjerde kontrakt		4,000: —	
» resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter ...		500: —	
» två stipendier för utbildande vid universitet af prester, förtrogna med finska språket		1,500: —	
» anställande af tre kontraktsadjunkter inom södra lappmarkens samt de delar af Vesterbottens andra och tredje kontrakt, som tillhöra lappmarken		6,000: —	
» resekostnadsersättning åt dessa kontraktsadjunkter		750: —	
» nordiska museet		25,000: —	
» understöd för utgifvande äfven under år 1900 af tidskriften »Nyare bidrag till kännedom om de svenska landsmålen och svenskt folklif»		3,650: —	
För åstadskommande af en utförlig ordbok öfver Gotlands folkmål		1,100: —	
Till understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »Nordiskt medicinskt arkiv»		3,000: —	
» understöd för fortsatt utgifvande af tidskriften »Acta mathematica»		3,000: —	
» understöd åt sådana anstalter eller föreningar, som anordna föreläsningkurser för arbetsklassen		55,000: —	
» understöd för anordnande af vissa undervisningskurser för utbildande af lärarinnor i huslig ekonomi		5,000: —	
» underhåll och tillsyn af de i riket inrättade vattenhöjdmätningstationerna m. m. samt till fortsatt sammanställning och bearbetande af anteckningar öfver registrerade vattenhöjder		3,800: —	
För utgifning och spridning af nykterhetskrifter		4,000: —	
Till understöd åt kuranstalten Sans Souci invid Upsala		2,000: —	
» understöd åt Stockholms alkoholisthem		4,000: —	
För fortsatt anställande af historiska forskningar rörande Sverige i Vatikanska arkivet i Rom		3,000: —	
Bidrag till restaurering af Mariakyrkan i Sigtuna		17,000: —	
» till restaurering af Husaby församlings kyrka		17,500: —	
» till uppförande af en kapellbyggnad i Qvickjock		12,000: —	
För uppförande af en kapellbyggnad i Junosuando by af Pajala församling m. m.		18,000: —	
» bestridande af kostnaderna för utredningar angående presterskapets aflöningsförhållanden m. m., förslagsanslag		10,000: —	
	Transport	211,800: —	1,789,083 —

		Kronor	ö.
	Transport	211,800: —	1,789,083 —
Till bestridande af kostnader för en gradmätning å Spetsbergen		115,000: —	
» bestridande af kostnaderna för en expedition till nordöstra Grönland för efterforskande af S. A. Andrée och hans följeslagare		40,000: —	
» det af Stockholms läraresällskap grundade pedagogiska biblioteket i Stockholm		2,500: —	
» återgåldande af förskott för tekniska skolans i Stockholm deltagande i verdensutställningen i Paris samt till reseunderstöd i afseende å nämnda utställning		15,000: —	
» ersättning för af statskontoret utbetalda förskott		28,945: —	413,245 —
	Summa		2.202,328 —